

JEGYZŐKÖNYV

Készült: a rábakecöli polgármesteri hivatal hivatalos helyiségében 2011. április 29-én (pénteken) 17,00 órakor megtartott képviselő-testületi ülésen.

Jelen vannak: Tuba Erik polgármester,
Kovácsné Somogyi Mónika, Pandur Ferenc,
Horváth Dóra, Szabó Géza képviselő-testületi tagok,
Dr. Gál László jegyző,
Németh-Takács Katalin jegyzőkönyvvezető.

Tuba Erik polgármester: köszönti a testületi ülésen megjelenteket. Megállapítja, hogy a testületi ülés határozatképes. Ezek után javaslatot tesz az ülésen tárgyalandó napirendi pontra:

Napirendi pontok:

- 1.) Rábakecöl község településrendezési tervének módosítása**
Előadó: Tuba Erik polgármester
- 2.) Különfélék, bejelentések**
Előadó: Tuba Erik polgármester

A képviselő-testület a napirendi pontot egyhangúlag elfogadta.

Napirendi pontok tárgyalása:

- 1.) Rábakecöl község településrendezési tervének módosítása**
Előadó: Tuba Erik polgármester

Tuba Erik polgármester: ismerteti az önkormányzat helyi építési szabályzatáról szóló rendelet módosítását. (Rendelet a jegyzőkönyv mellékletét képezi).

A képviselő-testület a helyi építési szabályzatról szóló rendelet módosítását az előterjesztésnek megfelelően elfogadta, és egyhangúlag az alábbi rendeletet alkotta:

7/2011.(V.02.) Rendelet

Rábakecöl Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi építési szabályzatról szóló rendelettervezetet az előterjesztésnek megfelelően elfogadja.

Utasítja a jegyzőt, hogy a rendelet kihirdetéséről gondoskodjon.

- 2.) Különfélék, bejelentések**
Előadó: Tuba Erik polgármester

Tuba Erik polgármester: elmondja, hogy a Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása Közművelődési Stratégiáját a társuláshoz tartozó minden önkormányzat képviselő-testületének el kell fogadni. (Közművelődési Stratégia a jegyzőkönyv mellékletét képezi).

A képviselő-testület a Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása Közművelődési Stratégiáját elfogadta, és egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

35/2011.(IV.29.) Határozat

Rábakecöl Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Kapuvár-Beledi Kistérség Közművelődési Stratégiáját az előterjesztés szerint elfogadja.

Utasítja a polgármestert, hogy ezen döntésről a Társulás elnökét értesítse.

Felelős: Tuba Erik polgármester
Határidő: 2011. május 27.

Tuba Erik polgármester: elmondja, hogy a Nyitott KAPU-VÁR intézményi költségvetését az intézményhez tartozó valamennyi képviselő-testületnek el kell fogadni. (Előterjesztés a jegyzőkönyv mellékletét képezi).

A képviselő-testület a Nyitott KAPU-VÁR intézményi költségvetését az előterjesztésnek megfelelően elfogadta, és egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

36/2011.(IV.29.) Határozat

Rábakecöl Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Nyitott KAPU-VÁR intézményi költségvetését az előterjesztés szerint elfogadja.

Utasítja a polgármestert, hogy ezen döntésről a Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása elnökét értesítse.

Felelős: Tuba Erik polgármester
Határidő: 2011. június 30.

Mindezek után, mivel több napirendi pont nem volt, a polgármester a testületi ülést 17,30 órakor bezárta.

K.m.f.

Tuba Erik
polgármester

Dr. Gál László
jegyző

Németh-Takács Katalin
Jegyzőkönyvvezető

Rábakecöl Község Önkormányzata Képviselő – testületének
..... rendelete
a helyi építési szabályzatáról szóló 4/2005.(V.5.) rendelet módosításáról

Rábakecöl Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997.évi LXXVIII. törvény 6. § (3) bekezdése a) pontjában és a 7. § (3) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott településrendezési feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A település helyi építési szabályzatáról szóló 4/2005.(VI.5.) rendelet (a továbbiakban: R.) az e rendelet mellékletét képező Szabályozási és övezeti helyszínrajz (külterület) című, SZ-J2 rajzszerű, Rp.I.255-1 munkaszámú tervvel, mint 5. számú melléklettel egészül ki.

2. §

Az R. 1.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. §

A képviselő-testület ezen rendeletben Rábakecöl Község Helyi Építési Szabályzatát (továbbiakban: HÉSZ), mellékleteivel, valamint a Belterület Szabályozási Tervlapját és a Külterületi szabályozási tervet közzéteszi, és kötelező alkalmazását elrendeli. A rendelet a DIAMANT Kft által 2004-ben készített TT-06/2003. munkaszámú SZ1 jelű szabályozási tervvel és a rendelet 5. számú mellékletét képező Szabályozási és övezeti helyszínrajz (külterület) című, SZ-J2 rajzszerű, Rp.I.255-1 munkaszámú tervvel együtt alkalmazandó.”

3. §

(1) Az R. 28.§-a a következő l) és m) pontokkal egészül ki:

„l) Az SZ-J2 terven jelölt tervezett szabályozási vonalak útépítési tervekkel pontosítottan legfeljebb $\pm 5,0\text{m}$ mértékkel elmozdíthatók.

m) Az SZ-J2 terven megszüntető jellel megjelölt telekhatáru telkeket a gyorsforgalmi út telkének kialakításával egyidőben össze kell vonni. ”

4. §

Az R. 41.§ a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Táj- és természetvédelem

- a) Védett természeti érték a nemzeti ökológiai hálózat részeként:
1. ökológiai folyosó területként az SZ-J2 terven jelölt terület
 2. pufferzónaként az SZ-J2 terven jelölt terület.

- b) NATURA 2000 területek:

025, 026, 027/1, 027/2, 027/3, 027/4, 027/5, 027/7, 027/8, 028, 029/1, 029/2, 031, 032/1, 032/2, 033, 034/2, 034/3, 034/4, 034/5, 035, 036/2, 036/3, 037/2, 037/3, 037/5, 037/6, 037/7, 037/8, 037/9, 038/1, 038/2, 038/3, 038/4, 039/1, 039/2, 039/3, 039/4, 082, 083, 084/3, 084/4, 084/5, 084/6, 086/1, 086/2, 086/3, 087, 089, 090, 091/1, 091/2, 091/3, 091/5, 091/6, 091/7

- c) A nemzeti ökológiai hálózatba és a NATURA 2000 területbe tartozó területek övezeti besorolását az SZ-J2 terv tartalmazza.”

5. §

Az R. 43.§ (5) bekezdése a következő 9-11 ponttal egészül ki:

- „9. Kőkényesi-alsó-táblák (0176/45-48 hrsz)
10. Újhidi-alsó-táblák I. (0176/33-34 hrsz.)
11. Újhidi-alsó-táblák II. (0176/13-15 hrsz)”

6. §

(1) Az R. 47.§ (2) bekezdése c) pontja helyébe a következő lép:

- „c) A gyorsforgalmi út működésével összefüggő építmény kivételével – a közlekedési létesítmény tengelyétől számított 50 méteren belül nem lehet és nem helyezhető el lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület.”

7. §

Az R. 1. sz. melléklete a következő 31. és 32. sorokkal egészül ki:

”

Sorszám	Út jele	Út-kategória	Szabályozási szélesség	Úthálózati szerep	Tulajdonos	Mintakereszt szelvény	Megjegyzés
31.	tervezett M86	K.II.A.110	SZ-J2 terv szerint	gyorsforgalmi út	Állam		
32.	tervezett mezőgazdasági utak SZ-J2 terven Kö ^{MG} jelöléssel	K.VIII.C.	SZ-J2 terv szerint	kiszolgáló út			

”

8. §

Ez a rendelet 2011. lép hatályba.

Rábakecöl, 2011.

Tuba Erik
polgármester

Dr. Gál László
jegyző

Kihirdetési záradék

A rendelet kihirdetése a Polgármesteri Hivatal hirdető tábláján való kifüggesztéssel a mai napon megtörtént.

Rábakecöl, 2011.

Dr. Gál László
jegyző

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása Közművelődési Stratégiája

Összeállította: Németh Gyula közművelődési referens

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS.....	8
2.	HELYZETELEMZÉS	9
	2.1. Természeti, földrajzi, gazdasági, idegenforgalmi, kulturális, adottságok.....	9
	2.2. Helyzeti előnyök.....	10
	2.3. Hátrányok.....	10
3.	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	11
4.	A KULTÚRA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉS ANYAGI TÁMOGATÁSA.....	11
5.	A KÖZMŰVELŐDÉS, A KULTÚRA HELYZETE	12
	5.1. INTÉZMÉNYI INFRASTRUKTÚRA.....	12
	5.2. TÁRGYI FELTÉTELEK.....	13
	5.3. SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	14
	5.4. HELYTÖRTÉNETI KIADVÁNYOK ÉS KULTURÁLIS ESEMÉNYEK.....	14
6.	A KÖZMŰVELŐDÉS, A KULTÚRA KIEMELKEDŐ ÉRTÉKEI.....	15
7.	A KÖZMŰVELŐDÉS, A KULTÚRA SZEREPLŐI.....	15
	7.1. KÖZKINCSTÁR KEREKASZTAL LÉTREHOZÁSA.....	15
	7.2. KISTÉRSÉGI KÖZMŰVELŐDÉSI-MÚZEUMI REFERENS FELADATAI	16
8.	KISTÉRSÉGI KULTURÁLIS FESZTIVÁL	17
9.	KISTÉRSÉGI KULTURÁLIS FELADATOK.....	18
10.	INTÉZMÉNYI HÁTTÉR.....	19
	10.1 MŰVELŐDÉSI HÁZAK ÉS KÖNYVTÁRAK	19
11.	KÖZMŰVELŐDÉSI FELADATOKAT ELLÁTÓ INTÉZMÉNYEK, SZERVEZETEK.....	22
	11.1.1. KAPUVÁRI MIKROTÉRSÉG: RÁBAKÖZI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR	22
	11.1.2. BELEDI MIKROTÉRSÉG: MIKROTÉRSÉGI ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, BELED.....	24
	11.1.3. MIHÁLYI MIKROTÉRSÉG: FALUHÁZ, KULTÚRHÁZ, KÖNYVTÁR	26
12.	KÖZMŰVELŐDÉSSSEL FOGLALKOZÓ EGYÉB INTÉZMÉNYEK, SZERVEZETEK.....	27
13.	KULTÚRA ÉS TURIZMUS.....	28
14.	SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG: NÉPSZOKÁSOK, NÉPI HAGYOMÁNYOK ÉS AMATŐR MŰVÉSZEK.....	29
15.	EGYÜTTMŰKÖDÉS, KAPCSOLATOK.....	30
16.	JÖVŐKÉP	31
17.	A MEGVALÓSÍTÁS FELTÉTELEI	32
18.	SWOT-ELEMZÉS	32
	GYENGESÉGEK.....	33
	VESZÉLYEK	33
	JAVASOLT PROGRAMOK	34
	I. Általános cél	<i>Hiba! A könyvjelző nem létezik.</i>
	III STRATÉGIAI CÉLOK	35
	IV. PRIORITÁSOK	35
	Összegzés	35
19.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	37

1. Bevezetés

A Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása közművelődési koncepciója és stratégiája a kistérség kulturális fejlődésével, lehetőségeivel és szolgáltatásaival foglalkozik. A társulás hiszi és vallja, hogy egy települési önkormányzat nem csak intézményfenntartó, hanem szolgáltató, fejlesztő szerepet is betölt a területen élő polgárok boldogulását elősegítve. E felfogás szerint a jövőbeni tevékenység alap gondolata olyan új értékrend kialakítása, létrehozása, ahol harmonikusan ötvöződik egymással a kulturális hagyomány, a humanizmus és a modernizáció.

A Kapuvár-Beledi Kistérség önkormányzatai – a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. sz. 41. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás, valamint a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény alapján – abból a célból, hogy a kistérség lakói az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jussanak hozzá, és az önkormányzatok e megállapodás keretében történő együttműködéssel minél teljesebben, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást és szolgáltatást, – testületeik döntése alapján társulási megállapodást kötöttek (2004. november 29.).

A megállapodásban meghatározták a társulás céljait és feladatait a területfejlesztési, oktatás-nevelési, szociális ellátási, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, egészségügyi ellátás és belső ellenőrzés vonatkozásában.

A megállapodás definiálja a kistérség működési rendjét, a működéssel kapcsolatos intézkedések, eljárások szabályozását, valamint tartalmazza a többcélú feladatokra és a területfejlesztési feladatok ellátására társult tagok jegyzékét, valamint a létrejött intézményi társulási megállapodások adatait. Bár a társulási megállapodás korábban kifejezetten nem tartalmazta a közművelődési feladatok és együttműködések megnevezését, értelemszerűen ez a terület sem maradhat ki a települési önkormányzatok egyre szorosabb együttműködése alól.

2008-tól kezdődően már közművelődési és közgyűjteményi feladatokat is ellát a többcélú kistérségi társulás. Ennek keretében működik a mozgókönyvtári ellátás. A szolgáltatást a Rábaközi Művelődési Központ és Városi Könyvtár biztosítja a kistérség nyilvános könyvtárral nem rendelkező valamennyi önkormányzata, összesen 16 község részére. 2009. szeptember 1-jétől a többcélú kistérségi társulás kistérségi közművelődési-múzeumi referenst, majd 2010. november 1-jétől kistérségi közművelődési referenst alkalmaz. A Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása közművelődési feladat-ellátási kereteinek további megfogalmazására és szélesebb körű összefogására, az eddigi tapasztalatok (közművelődési-múzeumi referens felmérése, adatgyűjtései) alapján, valamint a jövőkép meghatározása céljából közművelődési koncepciót hoz létre.

A koncepció és a stratégia a művelődési érdekek és kulturális szükségletek, a lakossági igények, valamint a jogszabályi keretek figyelembe vételével – a lehetőségek és a helyi sajátosságok alapján – meghatározza a kistérségben fellelhető közművelődési tevékenységek körét, közművelődési szakterületeit; feltérképezi a kistérségi települések kulturális értékeit és örökségét, néprajzi és népművészeti hagyományait és kulturális szervezeteit (intézmények, vállalkozások, civil szervezetek). Elősegíti a települések egymás közötti kulturális együttműködésének formáit.

Minden polgárnak alapvető joga, hogy műveltségét, készségeit gyarapítsa, közösségi művelődési jogait érvényesítse. Ennek érdekében a települések önkormányzatai közművelődési intézményeket tartanak fenn és működtetnek, helyi közművelődési rendeleteikben meghatározzák az önkormányzat kulturális feladatait. A koncepció és stratégia

tükrözi, és figyelembe veszi az intézmények, illetve a települések kulturális hagyományait, valamint a kultúra napjainkban lejátszódó átalakulását.

2. Helyzetelemzés

2.1. Természeti, földrajzi, gazdasági, idegenforgalmi, kulturális, adottságok

A Kapuvár-Beledi Kistérség a Nyugat-dunántúli régióban, Győr-Moson-Sopron megyében található.

A kapuvári statisztikai kistérség települései: Babót, Beled, Cirák, Dénesfa, Edve, Gyóró, Himod, Hövej, Kapuvár, Kisfalud, Mihályi, Osló, Rábakecöl, Szárföld, Vadosfa, Vásárosfalu, Veszvény, Vitnyéd.

A kapuvári kistérség legmeghatározóbb földrajzi sajátossága, hogy a Kisalföld egyik tökéletes síkságán fekszik, és ennek három kisebb tájához tartoznak települései. A kistérség a Rábaköz nyugati, a Répccente északkeleti, illetve a Hanság délnyugati részét egyesíti. A kistérség központi települése Kapuvár, szinte pontosan ennek a három területnek a találkozásánál fekszik, így különböző jellegű tájak sajátosságai keverednek a városban.

A kistérség felszíni vízfolyásai közül a legnagyobb és a legjelentősebb a Rába, amely azonban csak déli megyehatáron folyik. Északon a gyakorlatilag államhatárként is szolgáló Hanság-főcsatorna az ötvenes évek, a Hanság lecsapolásának legerőteljesebb időszaka óta egyesíti nyugat-kelet irányú vonalával a kistérséget átszelő, egymással párhuzamosan futó folyókat (Kis-Rába, Kardos, Répce), amelyek meghatározzák a régió természetes tengelyét is.

A Kis-Rába folyó—amely a Rábából ered és a Répccébe ömlik—valaha mesterséges öntözőcsatornánaként funkcionált-, mára a kistérség jelképévé vált. Ezt az érintett települések közötti összefogást jeleníti meg, az évről évre megrendezett Kis-Rábamenti Napok, amely napjainkra már hagyományá vált.

A térség elsősorban mezőgazdasági jellegű településein az 1960-as években kapott lendületet az iparosítás. Ebben az időben jelentős ipari üzemek jöttek létre. Ez a fejlődés a 80-as évek végén megtorpant, és a gazdasági szerkezetváltozás következtében mára már teljesen átalakult. A rendszerváltozás jelentősen átformálta a térség ipari struktúráját, üzemek, cégek szűntek meg, alakultak át, új cégek települtek le. Napjainkban előtérbe kerül a falusi turizmus, (egészség- és kulturális) turizmus, az idegenforgalom és a szolgáltatások jelentőségének fontossága.

Főbb építészeti és kulturális nevezetességek: az egykori kapuvári vár és Rábaközi Múzeum, Hanyistók Kerékpároscentrum Pátzay kiállítása, a mihályi Döry kastély, az osli kegytemplom, a Vitnyéd-Csermajori tangazdaság, a höveji csipkegyűjtemény, a gyórói malom, a ciráki „IV. Károly emlékkápolna”, a dénesfai kastély, a beledi kastély és malom, a vadosfai evangélikus templom, a rábakecöli „Bábi néni kincsháza”, a veszkényi Zalka kápolna, a szárföldi tájház, az öntésmajori „Hanság élővilág kiállítás”, a babóti Babakiállítás. Főbb kulturális nevezetességek: A vásárosfalusi Vé-Feszt, Kapuvári Napok, Rábaközi Gazdanapok, Beledi Pünkösdi Fesztivál, Vitnyéd-csermajori Sajtifestivál.

Sajnálatos módon a kistérség is azon a magyarországi terület közé tartozik, amelynek folyamatosan csökken a lélekszáma. Ennek elsődleges oka az elöregedő lakosság, a születések számának csökkenése, a munkahelyek száma, a diplomát szerző fiatalok elvándorlása stb.

A kistérség egyik kitörési pontja a falusi és kulturális turizmus. A térség mezőgazdasági jellege, valamint az agráriumra épülő turizmusa és vendéglátása egyedülálló, de egyben megvalósítandó feladat is a települések számára. Célszerű települési összefogással és összehangolással, kidolgozott és egyeztetett, közösen elfogadott turisztikai koncepcióval és stratégiával rendelkezünk e felsorolt célok megvalósítása érdekében.

Egyenlőre gyermekcipőben jár a megvalósítás, még nagyon sok egyeztetés szükséges az elfogadható falusi turizmus feltételeinek megvalósításához.

Fontos meghatározni a közművelődésben a prioritásokat, közép és lehetőleg hosszú távra. Ahhoz, hogy ez a koncepció és stratégia végrehajtható és megvalósítható legyen, először is azt kell meghatározni, hogy mi az „amink van” (értéktár) s mi az, amit minden körülmények között végre kívánunk vinni a közeljövőben.

A közművelődés helyzetét tehát alapvetően meghatározza a kistérség gazdasági, földrajzi és társadalmi helyzete, múltja és jelene, hagyománya és az intézményrendszere.

2.2. Helyzeti előnyök

- kistérségi központi szerep a Rábaközben (Leader stb.);
- a nyugati országhatár közelsége;
- a Fertő táj világörökség és a Hanság közelsége;
- a részben érintetlen természeti adottságok (Király-tó és környéke, Hany Istók tanösvény);
- a viszonylag gazdag épített környezet;
- a köztéri és beltéri műalkotások száma, színvonala (I. világháborús emlékmű, Kapuvár);
- a műemléki védettségű kastély (Mihályi);
- a jelentős történelmi múlt;
- a civil szervezetek viszonylag magas száma és aktivitása;
- a települések kapcsolatrendszere és „jószomszédsága”;
- a helyi kulturális hagyományok gyarapodása, (a képzőművészet, zene, néptánc mellett a hagyományteremtő és megőrző programok számának folyamatos növekedése pl. mihályi bohócjárás);
- a helyi közgyűjtemények, kiállítóhelyek, helytörténeti gyűjtemények (pl. Beled, Oslis);
- a jól működő oktatási és szociális intézményhálózat;
- a középiskolák város határán túl mutató vonzereje;
- a szaporodó és fejlődő nemzetközi kapcsolatok

2.3. Hátrányok

- kevés új munkahely;
- a fiatalok elvándorlása;
- a születések számának csökkenése;
- az időskorúak egyre magasabb száma;
- sportcsarnok és uszoda hiánya; részben megfelelő sportolási feltételek;
- a hátrányos helyzetű családok és gyermekek magas száma;

- a gyermek- és ifjúsági szervezetek alacsony száma;
- idegenforgalmi és egyéb beruházásokra fordítható anyagi eszközök részbeni hiánya,
- forráshiányos gazdasági helyzet;
- a helyi értelmiségi középréteg lassú, folyamatos fogyása.

3. Jogszabályi háttér

Ahhoz, hogy a koncepció és stratégia tartalmilag, szakmailag és jogilag is megfeleljen a követelményeknek, figyelembe kell venni azokat a hatályos jogszabályokat, amelyek alapul szolgálnak minden kulturális tevékenységhez. Ezek közül is a legfontosabbak:

1. A Magyar Köztársaság Alkotmánya.
2. Az 1990. évi LXV. tv. a helyi önkormányzatokról.
3. Az 1997. évi CXL. tv. a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről.
4. A többször módosított, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv.
5. A fentiekén kívül számos törvény, rendelet és egyéb jogszabály befolyásolja a közművelődés helyi szintű megvalósítását, hiszen ezt a tevékenységet csak megfelelő finanszírozás mellett lehet színvonalasan végezni, nem szólva arról, hogy a helyi társadalom részvétele e tevékenységben elsősorban jogszabályi keretek között képzelhető el. Szükséges továbbá az önkormányzatok helyi rendelete a közművelődésről, meghatározó az intézmény alapító okirata, valamint szervezeti és működési szabályzata. A helyi rendeletek felülvizsgálata szükségesnek látszik, számos intézmény átalakult, struktúrája változott. A rendeletek a jegyzői „kaptafa” módszerrel készültek kevés célt és konkrét elképzelést tartalmaznak. Igazából az sem derül ki belőlük, hogy ki az a személy, akinek a kezében összpontosulnak a kulturális feladatok. Ez inkább a kistelepülésekre jellemző.

4. A kultúra és a közművelődés anyagi támogatása

A helyi közművelődés, mint önkormányzati feladat

A kulturális törvény megállapítja, hogy a települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása. Felsorolja ennek különböző formáit is:

- a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, nép főiskolák megteremtése,
- b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,
- c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,
- d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,

- e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,
- f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,
- g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,
- h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása.

A települési önkormányzatok feladat- és hatáskörét a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény szabályozza, amely a kötelezően ellátandó feladatok közé sorolja a kulturális élet támogatását. A települési önkormányzat ezt a feladatot az alábbiak szerint látja el:

1. Fenntartja és működteti közművelődési és közgyűjteményi intézményeit, alapfokú művészetoktatási intézményét
2. Támogatja az intézmények szervezésében, a település egészének érdekeit szolgáló kulturális, művészeti, szabadidő-eltöltési tevékenységeket, programokat, fesztivál-jellegű rendezvénysorozatokat.
3. Kiemelten támogat egyes érték- és hagyományteremtő, értékhordozó művészeti csoportokat, közösségeket
4. Biztosítja a nemzeti ünnepek közös, települési megrendezését, ezek költségeit.
5. Lehetőségei szerint elősegíti helytörténeti, helyismeretei kiadványok megjelentetését.
6. Hozzájárul a település közgyűjteményeinek gyarapításához.
7. Támogatja a településen megrendezésre kerülő egyedi, vagy hagyományteremtő céllal létrehozott művészeti események, különböző konferenciák megrendezését.
8. Rendszeresen benyújtja azokat a pályázatokat, amelyeket az önkormányzatoknak írnak ki, de a közművelődési, közgyűjteményi intézmények számára nyújtanak többletforrásokat, (pl.: érdekeltség-növelő, és „Közkinccs” pályázatok stb.).
9. A helyi kitüntető díjakról és kitüntetésekéről szóló önkormányzati rendelet alapján évente lehetőséget biztosít arra, hogy a közművelődés, a kultúra területén kiemelkedő munkát végző személyek, vagy csoportok elismerésben részesülhessenek.

5. A közművelődés, a kultúra helyzete

A kistérségben kiemelkedő fontosságúnak tekintik egyes települési önkormányzatok a kultúra, a közművelődés, az oktatás fejlesztését, támogatását. Ennek köszönhetően ma már elmondhatjuk, hogy a humán szféra az egyik fontos területe a térség életének. A közművelődésnek, a kultúrának olyan hagyományai alakultak ki az elmúlt években, amelyekre korábban nem, vagy csak alig volt példa, és amelyekre joggal lehetünk büszkék. (bohócjárás, aratófesztivál, Vé-Feszt). Ezeket megfelelően tovább kell fejleszteni. Az alap jó, már csak a felépítés nehéz feladata, a tartalommal való felöltés maradt hátra.

5.1. Intézményi infrastruktúra

A kistérség települései közül a két város (Kapuvár, Beled) rendelkezik önálló művelődési központtal és könyvtárral (Rábaközi Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Beledi Mikrotérségi Általános Művelődési Központ és Városi Könyvtár), a többi településre faluház, kultúrház, művelődési ház, ifjúsági ház elnevezésű közösségi tér jellemző, ahol kulturális tevékenységek folynak. Minden településen található olyan tér, hely, ahol kulturális tevékenység folytatható. Szinte kivétel nélkül mindenhol a helyi önkormányzat a fenntartó. Círákon a felújított házasságkötő terem vagy a sportcsarnok ad helyet a nagyobb rendezvényeknek. Osliban jelenleg átmeneti állapot uralkodik, felújításra vár a kultúrház,

amely a tervek szerint később komplex helyként adna teret a polgármesteri hivatalnak. A többi településen létezik a klasszikus kultúrház vagy művelődési ház. Hövejen és Mihályiban faluház is működik kulturális tartalommal, míg a kultúrház általában a rendezvényeknek ad helyet. Majdnem a kistérség településeinek felén, összesen 8 helyen (Beled, Círák, Dénesfa, Gyóró, Hövej, Kisfalud, Mihályi, Vadosfa) működik eMagyarország pont. Érdekes, a székhelytelepülés Kapuváron nem. Inkább a kisebb lélekszámú településekre jellemző. Legtöbb helyen a polgármesteri hivatal, könyvtár, iskola, faluház ad helyet a kiépített eMagyarország pontnak.

Az internetes ellátottság szempontjából, minden települési önkormányzat rendelkezik e-mail címmel. Települési honlappal a többség, néhány kivétellel (Edve, Gyóró, Kisfalud, Osl). A kulturális intézmények közül a mikrotérségi központok rendelkeznek e-mail címmel és honlappal (kivéve Mihályi). A szolgáltatások közül a településekre az alábbiak jellemzők nagy többségben: internethasználat, könyvtári szolgáltatások, termék bérbeadása, kiállító terem, eMagyarország pont, amatőr csoportok műsorszolgáltatása, játszóház. A falvakban, kistelepüléseken mozgókönyvtári szolgáltatás működik, melyet a Rábaközi Művelődési Központ és Városi Könyvtár biztosít a kistérség nyilvános könyvtárral nem rendelkező valamennyi önkormányzata, összesen 16 község részére. A kistérségi könyvek állománya több nyolcvanezerre (78.912 db) tehető. A könyvtár pár esetben ellátja az iskolai könyvtár szerepét is. (Rábakecöl, Szárföld). A pályázatoknak köszönhetően a legtöbb település folyamatosan bővíti könyveinek állományát. Sajnos megfigyelhető az a tendencia, hogy az ún. „ponyvairodalom” sokszor felülmúlja a szépirodalmat a beszerzett könyvek tekintetében. Az olvasás visszaszorulóban van a virtuális technikával szemben, ezért óriási felelősség hárul a könyvtárosra, hogy milyen „portékát” kínál. A selejtezés és a leltározás során derül ki, hogy a sokszor a rongyosra olvasott klasszikus olvasmányok pótlása is szükségessé válik. A nyitvatartási idő tekintetében jellemző a hétköznapi és a szombat délelőtti. A nyitvatartási időtartamra a heti 6-8 óra jellemző. Természetesen ennél rövidebb (Kisfalud) vagy hosszabb (Mihályi) időre is van példa. A városokban hétköznap szinte minden nap rövidebb ideig nyitva tart a könyvtár. A városi könyvtárak rendelkeznek saját honlappal és e-mail címmel. Múzeumról, levéltárról a kistérségben klasszikus értelemben nem beszélhetünk, inkább kiállítóhelyekről, időszakos és állandó kiállításokról. Ezek a kiállítóhelyek, többségében a települési önkormányzatok tulajdonában vannak (pl. Hövej Csipkemúzeum), néhány kivételt leszámítva (pl. Dőry kastély, Soproni Múzeum-Kapuvári Kiállítóhely). A kiállítás tematikája szerint helytörténeti gyűjtemények (Kapuvár, Beled, Osl, Vitnyéd), tájház jellegű gyűjtemény (Mihályi, Rábakecöl), kastélytárlat (Mihályi), természetvédelmi jelleg (Hanság élővilága-Öntésmajor), technikai (Röntgenmúzeum-Kapuvár), képzőművészeti (Pátzay Pál kiállítás), Babaház (Babót) és a világhírű höveji csipkegyűjtemény található meg térségünkben. A tárlatok állandó jellegűek, alkalmi nyitva tartással, kivéve a Soproni Múzeum Kapuvári Kiállítóhelyét, amely hétfő és vasárnap kivételével nyitva tart.

5.2. Tárgyi feltételek

A községi kultúrházak többségében régi építésűek, kevésbé kihasználtak, fenntartásuk nem gazdaságos. Nyitvatartási idejüket vizsgálva elmondható, hogy a városokon kívül szinte minden település időszakosan, alkalmanként tartja nyitva intézményét. Ez sajnos az igényhiányból is adódik, más esetben az állandó alkalmazott hiányából. Színpaddal – Vadosfát leszámítva – minden település rendelkezik. Ezek mérete változó 20-80 négyzetméterig. Számos település önerőből próbálja megoldani kulturális intézménye felújítását kisebb-nagyobb sikerrel. Szép kivitelezésű felújítások is előfordulnak, mindannyiunk örömeire (Mihályi, Szárföld). Mindezek ellenére a kor kihívásaira felkészülten válaszolnak a települések.

Kivétel nélkül szinte minden településen lehetséges a közösségi internet használat, több helyen működik E-Magyarország pont (Hövej, Mihályi, Beled), a „kisebb értékű” tárgyi eszközök beszerzésére (projektor, fényképezőgép, videokamera stb.) sikeres érdekeltségnövelő pályázatok biztosítanak forrást. Az elmúlt években, egyes intézmények tárgyi feltételei javultak, köszönhetően a különböző érdekeltségnövelő pályázatoknak és az ahhoz biztosított önkormányzati támogatásoknak. A települési iskolák felső tagozatainak megszűnése következtében, érdemes lenne a kihasználatlan iskolaépületeket kulturális célú közösségi térré vagy IKSZT¹-vé átalakítani.

5.3. Személyi Feltételek

A személyi feltételek az intézményekben adottak. Kapuváron és Beleden a közművelődési intézmények (művelődési ház, könyvtár) foglalkoztatják a szakembereket. Mihályi önkormányzata ifjúsági referenst foglalkoztat, aki közművelődési feladatokat is ellát. Lényegében a legtöbb kistérségi településen nem foglalkoztatnak főállású művelődési szakembert. A kulturális feladatok ellátása viszont kötelező.

A probléma az, hogy nincs konkrét személy megnevezve, aki egy személyben felelős lenne a kulturális feladatok ellátásáért. Személytelenül szinte az esetek nagy többségében az önkormányzat szerepel az említett feladatok ellátójaként. Ezen belül a kisebb településeken, helye válogatja, hogy a polgármester, a jegyző, egyéb tisztviselő, könyvtáros, pedagógus, vagy egyéb személy látja el kulturális feladatokat. Ettől függetlenül még tökéletesen el lehetne látni a feladatokat, de mégis az a tapasztalat, hogy hiányzik a hozzáértő, képzett és aktív szakember. Hasonló a helyzet a könyvtári szolgáltatások terén, ahol a szolgáltató könyvtár szakembereinek munkáját helyi könyvtáros is segíti, aki általában részmunkaidős foglalkoztatású és nem szakember végzettségű. A művelődési házat „felügyelő” személy a kisebb településeken társadalmi megbízatású, ezért hatékony munkát nem is lehet elvárni tőle. A mikrotérségi központokat leszámítva (Hövej, Veszvény, Kisfalud, Rábakecöl) nevezett meg olyan személyt, aki segíti a kultúrház munkáját.

5.4. Helytörténeti kiadványok és kulturális események

Helytörténeti kiadványok szempontjából Kapuvár kiemelkedő szereppel bír, akár megyei viszonylatban is. Beled is jól áll a kiadványok tekintetében. A községekben is találkozhatunk településtörténettel (Babót, Hövej, Edve, Osló, Veszvény), képeslapokkal szinte kivétel nélkül minden település rendelkezik. Turisztikai kiadványok, faluismertető, promóciós anyagok (Vásárosfalu, Rábakecöl) több településre jellemzőek. Ezek azonban gyakran elévültek, folyamatos frissítésre szorulnak. A hatékony marketing egyik fő szempontja, hogy „friss” naprakész árut kínálunk a közönségnek. A helytörténeti könyvek fontossága abból származik, hogy először a település lakosságát kell megismertetni a gyökerekkel, s az identitás meghatározása után lehet népszerűsíteni a települést, vagyis ismerni kell a kínálatot.

A nagyobb fesztiválok, rendezvények inkább a városokra jellemzők, ezek is tavasszal és nyáron valósulnak meg. Kapuváron és Beleden szinte minden évben folynak a több embert megmozgató események. Kapuváron új tendencia alakult ki. Nyáron szinte kéthetente valósulnak meg rendezvények a város különböző pontjain. Ez azért jó, mert a kulturális turizmust össze lehet kapcsolni az egészségturizmussal. Ehhez viszont „tesztelt”, jól bejáratott programok kellene. A községekre inkább alkalomhoz köthető ünnepek és rendezvények

¹ Integrált közösségi szolgáltató tér

jellemzők: falunapok, búcsúk, nemzeti ünnepek (márc. 15.; aug. 20.; okt. 23.), idősek napja (nyugdíjas nap), Karácsony, Gyermeknap, Anyák Napja, Nőnap, Mikulás, Hősök Napja, Pünkösödölés, Betlehemezés stb.). A falunapok szinte menetrendszerűen, stabil időpontokban valósulnak meg. Néha azonban a színvonalon meglátszik, hogy nem szakember szervezi ezeket, de néha a közönség igénye vagy igénytelensége is gerjeszti ezt kívülről. El kell érni, hogy színvonalas rendezésű falunapok legyenek a térségben. Néhány esemény a kistérségen belül is kevesebb települést érint (Tordosa kupa, Kis-Rába Nap). Ez utóbbi események szoros összefüggésben az oktatási célokkal, az oktatókkal együttműködve kerülnek megrendezésre. A környezettudatos nevelés és a sport jó példával segíti e téren az oktatás és a kultúra összefogását. A jövőben is folytatni kell ezt a hagyományt.

6. A közművelődés, a kultúra kiemelkedő értékei

A kistérségben kiemelkedő színvonalú a kulturális élet, melyről színvonalas köztéri alkotások, kiállítások, fesztiválok, művészeti összeállítások, hangversenyek, kulturális események sora tanúskodik. Az amatőr művészeti csoportok közül kiemelkedő teljesítményt nyújt: Kapuvár Néptáncgyűttes, Kapuvár Városi Fúvószenekar, Hanság Big Band, Hanság Néptáncgyűttes, Haydn Vegyeskar Kórus, Genius-Diamant Tánciskola, az Énekes Lenke Hagyományőrző Néptáncsoport, Kapuvári Mazsorett Csoport, KSE Lóbarátok Köre, Ars Camerata Kórus, a Beledi Nyugdíjas Kórus, Takács Györgyné népdalénekes, Osli Vadgesztenye Hagyományőrző Nyugdíjas Dalkör, a rábakecöli Pulzus Táncsoport, Veszényi Férfi Dalkör és Sramlizenekar.

7. A közművelődés, a kultúra szereplői

A közművelődés, a kultúra legfontosabb szereplői maguk a polgárok, a kistérség lakossága. A közművelődés egésze, annak személyi feltételei, tárgyi eszközei őket kell, hogy szolgálják, az ő igényeiket kell, hogy kielégítsék, a lehetőségek függvényében. Ezek kiszolgálására képzett szakembergárda áll rendelkezésre, akiknek legfőbb feladata az igények felmérése, ennek alapján közművelődési tervek, programok készítése, szervezése, közművelődési alkalmak teremtése.

7.1. Közkincs Kerekasztal létrehozása

Települési önkormányzatok vezetői, közművelődési szakemberek, kulturális civil szervezetek és vállalkozások képviselői, egyházak képviselői, szakhatóságok képviselői, egyéb szakértők, vidékfejlesztési szakemberek, ifjúsági referensek és a kistérségi iroda szakalkalmazottainak részvételével Kapuváron megalakult a Közkincs Kerekasztal.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közkincs pályázatának egyik kötelező eleme ennek a szervezetnek a megalakítása. Fórum, bejegyzett szervezet, és egy jó kezdeményezés egyben ahhoz, hogy a kultúra területén együttműködők eszmecseréjének helye legyen. Érdemes a pályázattól függetlenül is tovább folytatni a rendszeres összeállításokat, eszmecseréket. Fontos a jelenlegi helyzetelemzés, hol tartunk, de fontos a jövőkép is, hová tartunk. A Kerekasztal létrehozásának főbb céljai következők:

- szakemberek közötti kapcsolatfelvétel, meglévő kapcsolatok erősítése,
- együttműködés intézményesülése – egymás jobb megismerése,
- közös cselekvés – egyeztetés, rendezvények ne egy időpontra szerveződjenek,

- közös szakmai fórumok, tapasztalatcsere, a szakemberek látókörének kitágítása,
- más kistérségek kulturális intézményeinek megismerése, együttműködés és tapasztalatcsere
- szakemberek és közreműködők számára hasznos gyakorlati tréningen való részvétel lehetőségének biztosítása,
- intenzívebb kapcsolattartás a térségi illetékességű művelődési intézetek munkatársaival, információszerzés, szakmai tanácsok,
- közös pályázatok készítése, éves kulturális és turisztikai programtervek elkészítése, és jó színvonalú működtetése (falusi turizmus).

A Kerekasztal céljai között is szerepel a más szakmákkal való együttműködés, ezáltal komplex kulturális kínálat megteremtése a lakosság hatékonyabb „mozgósítása” érdekében. Bízunk abban, hogy kistérségi szinten a Kerekasztal további működtetésével tudjuk a leghatékonyabban érvényesíteni érdekeinket, feltárni lehetőségeinket, hasznosítani a meglévő kulturális értékeket, színesíteni a térség kulturális kínálatát, és nem utolsósorban példát mutatni mások számára is mindezekhez. A kapuvári alakuló ülés után Mihályiban és Beleden történtek ülések. Ezeken bemutatkoztak a helyi közművelődési intézmények, civil szervezetek. Mindkét ülést megelőzte helyszínbejárás is. Jó alkalomnak mutatkoztak ezek a találkozások egymás jobb megismeréséhez. Sajnos a meghívottak, tagok nem nagyon éltek a megjelenés lehetőségével, s az a szomorú, hogy még arra sem vették a fáradságot, hogy képviselőt küldjenek maguk helyett. Ezek a tapasztalatok azt sugallják, hogy érdemesebb kisebb létszámmal, de hatékonyabban működtetni a kerekasztalt.

7.2. Kistérségi közművelődési-múzeumi referens feladatai

A kistérség kulturális közszolgáltatási funkcióinak kiteljesítése érdekében alkalmaz olyan közművelődési, múzeumi közművelődési, illetve kulturális menedzser szakembert, aki szakmai tanácsadással és közvetlen tevékenységével biztosítja a kulturális intézményrendszer - kiemelten a közművelődési és múzeumi rendszer együttműködése által - a kulturális szolgáltatások körének bővítését és színvonalának emelését. Működése során szem előtt tartja az adott kistérség igényeit, fejlesztési lehetőségeit, kulturális sajátosságait és társadalmi jellemzőit.

A kistérségi közművelődési-múzeumi referens tevékenységi köre az alábbi feladatokra terjed ki:

- ösztönzi és segíti a településen belül a közművelődési együttműködési formák kialakulását (Közkinccs Kerekasztal)
- ösztönzi és segíti a települések és azok közösségei közötti kulturális együttműködés kialakulását
- kistérségi, mikrotérségi komplex kulturális programokat kezdeményez, koordinál
- közösségi-kulturális fejlesztési folyamatokat kezdeményez
- együttműködik a kistérségben működő Közkinccs Kerekasztallal, segíti munkáját

- segítséget nyújt a többcélú kistérségi társulás közművelődési és muzeális intézményeit érintő döntések előkészítésében
- szakmai tanácsot ad, és segíti a kistérséghez, mikrotérséghez tartozó települések nagyobb rendezvényeinek lebonyolítását
- szakmai tanácsot ad, és segíti a kistérségben, mikrotérségben működő közművelődési és muzeális intézmények munkáját (munkatervkészítés, statisztikai adatszolgáltatás)
- segítséget nyújt a pályázati lehetőségek feltárásában, a pályázatok koncepciójának előkészítésében (pl. kistérségi ÖTE verseny-UMVP pályázat)
- segíti a kistérségben, mikrotérségben működő civil szervezetek közművelődési, múzeumpedagógiai munkáját
- szakmai napokat, továbbképzéseket koordinál
- segíti a kistérséghez, mikrotérséghez tartozó települések hagyományainak feltárását, újraillesztését és ezek közművelődési programokon keresztül történő megismertetését az adott közösségekkel
- kapcsolatot tart a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus regionális irodáival, a szentendrei Múzeumismereti Oktatási és Képzési Központtal, illetve ennek regionális koordinátoraival és a múzeumi, közművelődési szakfelügyelet tagjaival
- koordinálja a kistérséghez, mikrotérséghez tartozó települések közművelődési és múzeumpedagógiai programjait, és gondoskodik e programok és kezdeményezések propagálásáról és kommunikációjáról
- feltérképezi, adatbázisba rögzíti a kistérségben, mikrotérségben működő amatőr művészeti-, népművészeti csoportokat, alkotókat
- megszervezi a kistérségben, mikrotérségben a körműsorok, színházi előadások megtartását
- figyeli és elkészíti a kulturális témakörű pályázatokat
- kapcsolatot tart a közművelődési intézmények vezetőivel illetve fenntartóikkal
- ellátja a szellemi kulturális örökség felkutatásával kapcsolatos feladatokat

8. Kistérségi Kulturális Fesztivál

A helyi kistérségi, mikrotérségi identitástudat megerősítése érdekében olyan helyi és kistérségi, együttműködésében megvalósuló kulturális (művelődést elősegítő és egyben szórakoztató) rendezvények, megvalósítását kell elősegíteni a közművelődési referensnek, amelyek több települést érintenek, amelyekkel hagyomány teremthető, illetve amellyel, a meglévő hagyományok megőrizhetők. Ennek főbb megvalósítási területei:

- A kistérség településeinek hagyományait, népszokásait (beleértve az adott település sajátos hagyományait is) felelevenítő, bemutató kistérségi szintű programok, fesztiválok, kiállítások szervezése,

- helyi amatőr művészeti csoportok, közösségek részvételével megvalósuló bemutatók, kiállítások szervezése, kistérségen belüli vándoroltatása,
- a kistérség kulturális sokszínűségét bemutató komplex kulturális programok szervezése.

9. Kistérségi kulturális feladatok

- A kultúra, a közművelődés területén az önkormányzatok anyagi és pártfogói szerepvállalásának megőrzése, a forrásbiztosítás lehetőségeinek további keresése (pl. szponzorálás, mecenatúra, pályázat). Helyi vállalkozók megkeresése, bevonása a programokba
- A művelődési központok, faluházak, kultúrházak, ifjúsági házak, könyvtárak, kiállítóhelyek, tájházak felújítási programjának folytatása. (Leader, ROP pályázatok stb.), Integrált Közösségi Szolgáltató Tér megvalósítása,
- Lobby és közös fellépés a nemzetközi hírű Dóry kastély állagmegóvása, felújítása, érdekében. További cél hírnevéhez méltó állapotba hozása, eszközeinek fejlesztése, működésének elősegítése együttműködve az állammal.
- Fontos feladat a települések zöld területeinek folyamatos megújítása mellett, az azokban és azokon kívül található köztéri alkotások állagmegóvása, felújítása. A települések vállaljanak kötelezettséget arra, hogy 2010-től, évente egy köztéri alkotást pályázati és egyéb források bevonásával felújítsanak.
- Az öntésmajori „Hanság élővilág kiállítás” –újbóli megnyitását szorgalmazni kell, támogatni kell a természetvédelmi területek rendbetételét és megközelíthetőségét, együttműködve a Fertő-Hanság Nemzeti Parkkal és a Fertő Táj Világörökség Tanácsával. Erre nagy esélyt nyújt, a ROP turisztikai pályázat.
- Megfelelő önkormányzati támogatást és külföldi fellépési lehetőséget kell biztosítani a kistérség a hírnevet és elismerést szerzett művészeti csoportjainak, egyesületeinek, civil szervezeteinek a nemzetközi kapcsolatok hatékonyabb kihasználásával.
- Kulturális Kerekasztal (Közkinccs) létrehozása és fenntartása, amelynek feladata a helyi kulturális és egyéb rendezvények koordinálása, egyeztetése, a párhuzamosság és időbeli ütközések megszüntetése, ill. minimalizálása. Ez a csoport egyben felvállalhatja a helyi lakosság képviselőjét, megjelenítheti és közvetítheti a lakosság igényeit. El kell érni, hogy minden településen legyen egy személy, akinek a kezében összpontosulnak a közművelődési feladatok.
- A helyi kisebbség kulturális rendezvényeinek támogatása, gondoskodás bevonásukról, rendezvények szervezéséről, kulturális értékeik bemutatásáról.
- A hagyományos nagyrendezvények, fesztiválok, regionális és országos marketing kampányának megszervezése, igénybe véve az országos és a helyi közszolgálati média szolgáltatásait. (Rábaközi Rally verseny)
- A helyi média további bevonása, hogy a szakmai értékek, példák, előremutató kezdeményezések, bemutatásával, megismertetésével továbbra is segítse az együttműködést, a propagandamunkát. A Rábaközi Stúdió, a Rábaközi Rádió (Juventus) hírműsoraiban rendszeresen tájékoztassa a lakosságot a helyi kulturális eseményekről,

készítsenek beharangozókat, a kiállításokról, rendezvényekről beszámolókat. El kell érni, hogy a kistérségnek legyen saját nyomtatott sajtóorgánuma, mely önmagában is képvisel egyfajta kulturális értéket.

- 2010-ben készüljön el és jelenjen meg egy olyan kiadvány, - illetve a kistérség honlapjára is kerüljön fel – amelyben a kulturális tevékenységet folytató civil szervezetekről, művészeti csoportokról a legfontosabb tudnivalók megtalálhatók lesznek. (kistérségi kulturális értékleltár-kulturális értékek adatbázisa).
- Készüljön saját kistérségi honlap, Kistérségi Kulturális Kerekasztal link a Többcélú Társulás honlapján, szakmai tartalommal és aktuális kulturális témákkal megtöltve,
- Évente készüljön rendezvénynaptár a kistérségi kulturális eseményekről,
- Minden évben kerüljön megrendezésre egy „Kistérségi Kulturális Fesztivál” és a „Kistérségi alkotók vándorkiállítása” váltakozó helyszínnel.

10. Intézményi háttér

10.1 Művelődési házak és könyvtárak

10.1.1. Az intézmények az alapító okiratukban meghatározott alaptevékenységüket az értékes kulturális hagyományok megtartásával, folyamatos továbbfejlesztésével, bővítésével végzik, szigorú gazdasági feltételek mellett. Elsődleges feladatuk az egyetemes és nemzeti kultúra értékeinek közvetítése, mindenki számára elérhetővé tétele a városok és a térség kulturális, szellemi és művészeti életének bemutatása, a helyi hagyományok feltárása, ápolása, gondozása, új hagyományteremtő, valamint turisztikai, idegenforgalmi szempontból is vonzerőt jelentő programok szervezése.

10.1.2 Kiemelt feladatuk az anyagi lehetőségeken belül a térség amatőr művészeti csoportjainak szakmai segítése, támogatása, a civil közösségeknek (egyesületek, klubok, körök stb.) működési tér biztosítása.

10.1.3. Az értékes egyetemes emberi kultúra alkotásainak bemutatása, közvetítése során szorosabb együttműködésre kell törekedni a művészeti iskolákkal, hiszen a jövő érdeklődő és kultúrabefogadó nemzedéke, elsősorban ezen iskolák növendékeiből kerülhet ki.

10.1.4. Továbbra is kiemelten kell foglalkozni a Kapuvári Napok, Rábaközi Gazdanapok, Beledi Pünkösdi Fesztivál, Vitnyéd-csermajori Sajtűnnep, Vé-Feszt, eseménysorozatának megrendezésével, a Magyar Kultúra Napjának évenkénti méltó megünneplésével, a bérletes színházi előadások és gyermekelőadások, komoly- és könnyűzenei események szervezésével és lebonyolításával.

10.1.5. A fentieken kívül fontos feladata az intézményeknek az általános műveltség növelése, a kulturális szocializáció minőségi fejlesztése, a fiatal és felnőtt lakosság bevonása és fogékonyá tétele a minőségi kultúra iránt. Ehhez biztosítani szükséges a felnőttképzési, átképzési lehetőségeket, az intézményekben működő szakkörök, klubok, közösségek munkájában való részvétel lehetőségét. Ehhez igénybe kell venni az önkormányzati támogatásokon kívül a normatív támogatásokat, a különböző pályázatokat, a központi, EU-s, illetve esetenként vállalati forrásokat.

10.1.6. Nem szabad megfélekedni az aktív idős korúakról sem. Számukra is biztosítani kell az új ismeretek elsajátításának, a tevékeny életnek a lehetőségét.

Ehhez az alábbi feltételek szükségesek:

- az élethosszig tartó tanulás lehetőségének megteremtése;
- a közösségi együttlét változatos formáinak megteremtése;
- a helyi közéleti aktivitás elősegítése;
- a kedvező egészségi állapot megőrzéséhez szükséges prevenció és felvilágosítás biztosítása;
- a generációk közötti párbeszéd és együttműködés lehetőségeinek biztosítása;
- az önkifejezés változatos formáinak szervezése;
- a jövedelemhez igazodó, sokszínű kulturális kínálat biztosítása;
- Az időskori kreativitás kibontakozását elősegítő foglalkozások, alkalmak megteremtése stb.;
- „Nyugdíjas nap, idősek napja program megszervezése, nyugdíjas klubok működésének segítése

A célok elérése érdekében fontos a civil kapcsolatok erősítése, az országos szakmai szervezetekkel, intézményekkel való szoros együttműködés.

A térségben 12 településen működik nyugdíjas klub (Babót, Beled, Dénesfa, Edve, Hövej, Kapuvár, Kisfalud, Mihályi, Rábakecöl, Szárföld, Vásárosfalu, Vítnyéd), ez elfogadhatónak mondható a térségben. Cél, hogy a többi településen is alakuljon ki nyugdíjas klub. Veszény, Osló településeken hagyományörző csoportok működnek, amelyeknek tagsága nagy részben nyugdíjas.

10.1.7. Legalább ennyire fontos terület az ifjúsági korosztály bevonása az iskolán kívüli szabadidős tevékenységekbe. Évek óta tapasztalható, hogy az ifjúságnak az iskolán kívül egyre szűkebb lehetőségei vannak a tartalmas, kulturált szabadidő eltöltésre, művelődési szokásainak kialakulására, az önmegvalósításra.

Ehhez az alábbi feltételek szükségesek:

- az ifjúsági korosztály számára speciális művelődési alkalmak biztosítása; (drogellenes nap,)
- a kultúra iránti fogékonyság mielőbbi kialakítása (általános-, középiskolás korosztály) az oktatási-nevelési tervekben;
- az iskolarendszeren kívüli öntevékeny, önképző, életminőséget javító tanulási lehetőségek biztosítása (szakkörök, ismeretterjesztő előadások);
- a környezettudatos életszemlélet minél korábbi kialakítása (iskolai nevelési program);
- szorosabb együttműködés az oktatási intézmények és a közművelődési intézmények között;

- a művészeti oktatás erősítése, ezzel párhuzamosan a befogadó közönség kinevelése;
- esélyegyenlőségre való törekvés a hátrányos helyzetű, a fogyatékkal élő fiatalok és a cigány kisebbség esetében.

Az intézmények konkrét feladatai:

10.1.8. Programszervezés:

- a) Gyermekműsorok (óvodások, általános iskolások részére)
- b) Ifjúsági előadások, ifjúsági hangversenyek, könnyűzenei és esetenként táncos rendezvények szervezése középiskolások és fiatal felnőttek részére
- c) Könnyűzenei koncertek, színházi, irodalmi és egyéb előadások szervezése a felnőtt lakosságnak
- d) Komolyzenei hangversenyek szervezése a templomokban, művelődési házakban,
- e) Évfordulókhoz, emléknaphoz, állami és városi ünnepekhez kapcsolódó rendezvények szervezése (pl. Magyar Kultúra Napja, nemzeti ünnepeink, Pedagógus Nap, Zene világnapja, Idősek Világnapja stb.)
- f) Turisztikai szempontból is jelentős hagyományos és újonnan indított nagyrendezvények szervezése (pl. Rábaközi Gazdanapok, Hany Istók fesztivál, Kistérségi Kulturális fesztivál, Vé-Feszt, Sajtűnnep stb.)
- g) Hagyományos, egyedi rendezvények szervezése (pl. Bohócjárás, Lucázás, Farsangolás, kiállítások és vásárok, karácsonyi vásár, szilveszteri bál stb.)
- h) Alkalmi műsorok, programok szervezése (pl. nóta és operett műsorok, kabarék stb.)

10.1.9. A könyvtárak sajátos feladatai

- a) szolgáltató jelleg minden korosztály számára, az olvasás „értékességének” propagálása
- b) fő feladat a fiatalok esztétikai nevelése, a szépirodalom szeretetének elősegítése,
- c) fokozott figyelmet kell fordítani a könyvvállomány gondozására, bemutatására, megújítására,
- d) író-olvasó találkozók szervezése, könyvtárhasználati vetélkedők szervezése,
- e) internet használat biztosítása,
- f) helytörténeti gyűjtemények kialakítása, kiadványok szerkesztése
- g) kapcsolattartás az iskolai könyvtárakkal

10.1.10. Konkrét feladatok:

- Az intézményeknek fokozottabban kell élni azokkal a pályázati lehetőségekkel, amelyek a gyermekek, fiatalok szünidejének értékes, tartalmas eltöltéséhez nyújtanak támogatást, segítséget. (különböző szaktáborok-honismeret- szervezése a napközis táborig vagy egyéb keretben.)
- A képző- és iparművészet megszerettetése, kiállításokon való csoportos részvétellel, szakszerű tárlatvezetéssel, kézműves foglalkozásokkal. Az alkotás folyamatának bemutatása,

- Játékos és szórakoztató, ugyanakkor művelődést is elősegítő családi programok szervezése. (zenés, szórakoztató rendezvények, vetélkedők, baráti vagy érdeklődési kör szerinti összejövetelek, közös játékok stb.)
- A gyermekek, fiatalok számára színházi előadások, hangversenyek szervezése. (pályázati lehetőségek kihasználásával.)
- Az élethosszig tartó tanulás képességét elsajátító, ezt elősegítő közművelődési programok szervezése. (képző-, átképző-, egészséges életmódhoz kapcsolódó tanfolyamok, ismeretterjesztő programok stb.)
- A környezettudatos ifjúság kinevelése, a civil szervezetek bevonásával, ehhez kapcsolható programok szervezése. (irodalom és természet, zene és természet, képzőművészet és természet, építészet és természet, Kis-Rába Nap, Föld Napja stb.)
- Kapcsolattartás civil szervezetekkel, működésük és tevékenységük segítése
- Amatőr művészeti csoportok, alkotó közösségek működtetése, munkájuk segítése
- Kulturális kapcsolatok ápolása a határon túli magyarsággal (testvértelepülések)
- Konferenciák, találkozók, szakmai továbbképzések szervezése
- E-Magyarország pont működtetése

11. Közművelődési feladatokat ellátó intézmények, szervezetek

11.1.1. Kapuvári mikrotérség: Rábaközi Művelődési Központ és Városi Könyvtár

A Rábaközi Művelődési Központ és Városi Könyvtár fő feladata a hatékony közművelődési munka végzése a meglévő személyi, tárgyi, anyagi lehetőségekkel élve, továbbá dokumentumok gyűjtése, feldolgozása, megőrzése és rendelkezésre bocsátása.

A Rábaközi Művelődési Központ és Városi Könyvtár évtizedek óta Kapuvár város meghatározó és egyben legnagyobb kulturális közintézménye.

Alapvető célja a város kulturális életének szervezése, a helyi értékek feltárása, a helyi hagyományok ápolása, megőrzése, a kulturális értékek közvetítése. A művelődési központ biztosít helyet a városi ünnepeknek, fesztiváloknak, kiállításoknak, színházaknak, egyéb kulturális és művészeti eseményeknek. Kapuvár város közművelődésében a Rábaközi Művelődési Központ koordináló szerepének erősítése az önkormányzat kiemelt feladata. Ebből a célból az önkormányzat közművelődési és ifjúsági referenszt nevezett ki, a koordinációs és az egyéb közművelődési feladatok ellátására.

Közművelődési és ifjúsági referens feladatai:

- Helyi közművelődési szakterület és ifjúságpolitika felügyelete és koordinálása
- Kapcsolat a civil társadalom és az önkormányzat között
- Civil pályázati alap kezelése

- Művészeti csoportok támogatásának felügyelete és kezelése
- Polgármester képviselete a kulturális programokon, megbeszéléseken
- RMK és az önkormányzat közötti kapcsolattartás megerősítése
- Civil fórum irányítása
- Közművelődési és ifjúságpolitikai koncepció és stratégia megfogalmazása
- Pályázatfigyelés, segítségnyújtás a civil szféra számára
- Városi kulturális programok szervezése és koordinálása
- Testvérvárosi kulturális kapcsolatok

A városban működő civil szervezetek összefogása és az önkormányzattal történő szorosabb együttműködés érdekében civil fórum alakult, melyet a területen dolgozó szakreferens koordinál. A civil szervezetek negyedévente találkoznak, megbeszélik közös problémáikat, egyeztetik programjaikat. A civil kezdeményezésnek köszönhetően számos új program jelent meg a városban (Lovasnapok, Hany Istók Fesztivál, Rábaköz Öröksége Tábor).

Városi civil fórum

- Negyedéves találkozók
- Egyeztető megbeszélések
- Közös programok szervezése
- Meglévő egyéni programok városi szintű összehangolása
- Együttgondolkodás, együttműködések ösztönzése
- Átlagosan 12-14 civil szervezet, művészeti csoport

Kapuvár Városában számos civil szervezet tevékenykedik, közülük a legtöbben a kultúra, művészetek, a közművelődés és egészségügy területén. A civil támogatási rendszert átalakításra került, pályázati alap jelleggel.

Civil Pályázati Alap

Pályázat célja a civil és non-profit szféra területén tevékenykedő civil szervezetek programjainak támogatására. Pályázni lehet művészeti és közművelődési programok, előadások megvalósításának költségeire gyermek és ifjúsági programok megvalósításának támogatásra.

Maximális támogatás mértéke 100.000.-Ft.

Keretösszeg: 1.500.000.-Ft/év

A 2010-2015 közötti időszakban a város amatőr művészeti csoportjainak megerősödését és fejlődését kell elősegíteni. Kapuvár Város Önkormányzata mindig támogatta a városban működő, és a város kulturális életét meghatározó amatőr művészeti csoportokat.

A városban működő amatőr együttesek:

- Kapuvár Város Fúvószenekara
- Hanság Big Band
- Haydn Vegyeskar
- Kapuvár Néptánc együttes és utánpótlás csoportjai
- Ars Camerata Kórus
- Versmondó Stúdió
- Mazsorett csoportok

Cél, hogy a városban működő amatőr művészeti mozgalom helyzete felmérésre kerüljön és a jelenlegi átláthatatlan helyzetet egy átfogó, és áttekinthető rendszert alkosson. Ez lényegében megtörtént, az éves támogatások Képviselő-testületi odaítélésénél. Fontos, hogy a civil társadalom tagjai és az önkormányzat közművelődési intézményei a jövőben is közösen határozzák meg Kapuvár közművelődési koncepcióját és stratégiáját.

11.1.2. Beledi mikrotérség: Mikrotérségi Általános Művelődési Központ, Beled

a) Művelődési Ház

Beled városban már a múlt század 20-as éveiben működtek olvasóköri körök, a legjobban működő a Beledi Iparosok Olvasóköre volt. A 30-as évektől rendszeres filmvetítést tartott – nemcsak Beledben, hanem a környező községekben is. A 40-es években színjátszó körben találták meg a szórakozásukat, illetve a község szórakoztatását a fiatalok. 1959-ben készült el a termelőszövetkezet gépszínéből épült kultúrház, mely az Arany János Kultúrotthon nevet kapta. Itt kapott helyet a mozi is. 1979. április 30-án jelentősen javultak a közművelődési feltételek a településen, mert a közösségi összefogás eredményeként átadták a Vásártér u. 2/1-ben az Ifjúsági Házat. Ettől az időtől kezdve a régi épületet csak az ifjúsági bálók és a mozielőadások megtartására használták, minden más művelődési forma, az új épületben kapott helyet. A közművelődési és iskolai könyvtár az emeleten kapott helyet.

2003. szeptember elsejétől a nagyközség oktatási és művelődési intézményeit összevonták, s az iskola igazgatója lett az új intézmény, az Általános Művelődési Központ vezetője.

2007 szeptemberétől a környező települések iskolái és óvodái csatlakoztak a beledi ÁMK-hoz, így új nevet kapott az intézmény, és Mikrotérségi Általános Művelődési Központ jött létre.

A Mikrotérségi Általános Művelődési Központ intézményrendszerében a művelődési ház a település kulturális központja. A közművelődési egység a Mikrotérségi ÁMK Városi és Iskolai Könyvtárral közösen nem csak az oktatást támogatja, hanem ellátja a település gyermek és felnőtt lakosságának művelődési igényeit is. A könyvtárban és a művelődési házban van a település rendezvényeinek 80 %-a.

Rendezvény-kínálatát igyekszik úgy összeállítani, hogy minden korosztály megtalálja a számára megfelelő kulturális, közösségi és szabadidős programokat. Jelenleg számos klub és szakkör működik, amelynek elsődleges célja a közösségi élet fenntartása, az értékek megőrzése és terjesztése. Fontos az összefogás, a közösségformálást erősítő különféle művelődési alkalmak szervezése a település lakói számára. Az intézmény otthont ad az önszerveződő közösségeknek, civil szervezeteknek és a győri székhelyű Napsugár Művészeti

Iskola beledi kihelyezett tagozatának, ahol a város fiataljai a tánctanulás mellett zongora-, gitár- és furulyaoktatásban vehetnek részt.

A fiatalok számára az intézmény közösségi teret biztosít, öntevékeny programjaik, illetve a művelődési ház rendezvényeinek megvalósításában.

2005-ben a HEFOP 3.5.4 felnőttképzési pályázati program kidolgozásával és közel 30 millió forint elnyerésével lehetőség nyílt a művelődési ház tevékenységi körének bővítésére. A felnőttképző-központ az igényeknek megfelelően szervez a város és a kistérség lakói számára nyelv- és közhasznú tanfolyamokat, OKJ-s képzéseket. Jelenleg működő klubok és szakkörök: Kézimunka Szakkör, Szivárvány Foltvarró Szakkör, Pipacsok Színjátszó Kör, Baba-Mama Klub, Beledi Ifjúsági Klub, Ezüstoffenyő Nyugdíjas Klub, Ezüstoffenyő Nyugdíjas Klub Dalköre, Táncklub, Kondi torna.

b) Városi és Iskolai Könyvtár

Az alapító okirat szerint a könyvtár 1953-ban alakult. A jelenleg meglévő első hivatalos leltárkönyvi bejegyzés 1960-ból való. Mai helyére, a Művelődési és Ifjúsági Ház emeletére 1979-ben költözött, ahol a könyvállomány tágas, két részre tagolt, 123 m²-es helyiséget foglal el. 2005-ben az informatikai részleg új terembe került, így lehetőség nyílik könyvtári órák megtartására is.

1981-ben, az első szakképzett könyvtáros munkába állását követően került sor az iskolai és a községi könyvállomány összevonására. Így jött létre a kettős funkciójú integrált könyvtár az akkori járásban elsőként. Jelenleg az intézmény a kisváros egyetlen könyvtáraként, a Mikrotérségi Általános Művelődési Központ intézményi egységként működik. Állománya az összevonással jelenleg kb. 19 000 dokumentum. A kiadványok zöme klasszikus szépirodalom, a kor igényeihez, a könyvtár kultúraközvetítő törekvéseihez illeszkedő értékes törzsanyag. Olvasóinak száma átlagosan 250 fő.

Önkormányzati gyarapítási kerete évi kb. 250-300 dokumentum beszerzését teszi lehetővé.

A könyvtár rendszeresen él a pályázati lehetőségekkel, hogy állományát, szolgáltatásait ilyen módon is gazdagítsa. 2004. május 1. óta a könyvtár eMagyarország Pontként működik. A könyvtár szolgáltatásai: a következők: Könyv-, folyóirat-, video- CD-ROM, kölcsönzés, számítógép-használat (ingyenes internet, szövegszerkesztés), fénymásolás, fekete-fehér és színes nyomtatás, szkennelés, laminálás, faxolás, skype, NAVA-pont.

Elérhetőek az e-közigazgatási ügyintézésrel kapcsolatos információk, az eMOP-on képzett eTanácsadó dolgozik. A könyvtár számítógépes nyilvántartással rendelkezik, az adatbázis feltöltése jelenleg folyamatban van.

Az intézmény rendszeresen különféle rendezvényeket is szervez (szavalóversenyek, vetélkedők, Költészet-nap, előadások író-olvasótalálkozó, könyvtárhasználati órák, számítógépes ismeretterjesztő foglalkozások).

Létrejött egy Európai Unióval kapcsolatos külön gyűjtemény, amelyet pályázati úton elnyert pénzösszeg segítségével hozott létre. Az állomány gyűjteményi értéke folyamatosan gyarapszik, jelenleg immár 800 000,- Ft.

A könyvtár 2002 óta aktívan vesz részt a felnőttek képzésében is, melynek célja az információs társadalom megalapozása, a korosztály egyre magasabb szinten való bekapcsolása az információs írástudásba.

A várossá alakulás évében elnyert NKA-pályázat segítségével 2009. szeptemberétől új, korszerű könyvtárbelső várja a látogatókat.

11.1.3. Mihályi mikrotérség: Faluház, Kultúrház, Könyvtár

A település faluházzal és kultúrházzal is rendelkezik. A faluházban kapott helyet a könyvtár, mely több mint 6 000 db könyvével Kapuvár és Beled után a legnagyobb könyvállomány a kistérségben. A mozgókönyvtári ellátás keretében évente meghatározott összegben lehetőség adódik nemcsak az állomány frissítésére, hanem a könyvtár állapotának felújítására is. A faluház ad otthont a hetente több alkalommal tartandó néptánc oktatásnak is. Az oktatáson óvodásoktól kezdve az általános iskola felsős tagozatos diákjain át egészen a felnőtt asszonyokig, több mint 100 fő vesz részt. A néptáncoktatást a kapuvári Alapfokú Művészetoktatási Intézmény végzi. Kisfaludi diákok is látogatják az órákat, akiket a falubusz szállít a két település között. A faluház, mint eMagyarország Pont is működik, annak számos előnyével. Lehetőség van ugyanis arra, hogy azok a mihályi lakosok, akik nem rendelkeznek saját háztartásukban internet hozzáféréssel vagy egyáltalán számítógéppel, igény szerint használhassák a faluházban rendelkezésre álló számítógépeket. Képzett eTanácsadó napi 8 órában áll a rendelkezésükre, hogy támogassa, segítse, bővítse számítógépes ismereteiket. Havonta egy alkalommal, minden hónap utolsó vasárnapján a helyi Nyugdíjas Klub is a Faluházban tartja meg összejövetelét. Szintén a Faluházban kerülnek megrendezésre különböző kisebb termékbemutatók, vásárok, melyek szintén a helyi lakosok ellátottságát javítják.

A kultúrház ad otthont számos iskolai ünnepségnek és különböző színházi előadásoknak. Több mint 200 fő befogadására képes az épület.

A településen számos rendezvény évente kerül megrendezésre, mintegy hagyományt teremtve. Februárban a néptáncosok iskolai csoportja a bohócjárás népi hagyományát eleveníti fel a falu utcáin, elűzve a téli hónapok komorságait. A március 15.-i ünnepség méltó megemlékezése a Kultúrházban történik, szintén az iskolások közreműködésével. Anyák Napján - május első vasárnapján - óvodások és alsó tagozatos diákok köszöntik az édesanyákat szintén a kultúrház előadótermében. Július hónapban kerül sor a falunapra, ahol nemcsak számos közismert fellépő szórakoztatja a helyi lakosságot, de a helyi néptánc csoport is bemutathatja egész éves munkájának gyümölcsét. A falunap keretében megvalósul a helyi speciális ételek, termékek bemutatása is, mint pl. különböző almából készült finomságok. Novemberben két rendezvény is színesíti a falu kulturális életét, egyrészt Idősek Napja keretében köszöntik kulturális programokkal a mihályi nyugdíjasokat, másrészt Cecília napján kerül megrendezésre a hagyományos Cecília napi hangverseny a Kultúrházban. Decemberben Miklós napján bábszínház előadást tartanak a gyerekeknek. Advent idején gyerekek és felnőttek egyaránt készülődnek a Karácsony ünnepére, számos karácsonyi dísz és ajándékot készítenek a faluházban. A Szenteste előtt pár nappal, az iskolások előadásával ünnepli meg a falu apraja nagyja Jézus születését.

A falu kulturális feladatait az ifjúsági referens látja el főállásban. Feladatkörei közé az alábbiak tartoznak:

- a gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődését segítő programok megszervezése

- hon- és helyismeretet elősegítő tevékenységek népszerűsítése
- közművelődési feladatok ellátása, szervezése
- kapcsolattartás országos ifjúsági szervezetekkel
- a helyi lakosság számára folyamatos számítógépes oktatás és internet elérés biztosítása a faluházban
- kapcsolattartás a település különböző közintézményeivel
- könyvtár vezetése

12. Közművelődéssel foglalkozó egyéb intézmények, szervezetek

Alapfokú művészetoktatás helyzete

Alapfokú művészetoktatás a kapuvári kistérségben Kapuvár és Beled székhelyű intézmények biztosítják. A kapuvári Metrum Alapfokú Művészetoktatási Iskola, az Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Kapuvár, a Genius Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, valamint a Napsugár Művészeti Iskola megfelelő kapacitással, személyi és tárgyi feltétellel rendelkezik ahhoz, hogy fogadja a székhely település és vonzáskörzetéből és a kistérség településeiről érkező iskolásokat. Az iskolák az elmúlt évek átfogó értékelése alapján mind kiváló minősítést kaptak. A kistérség területén jól kiépített művészetoktatás működik a zene, hangszer, különféle táncok területén. Az intézmények lehetőség szerint kihelyezett telephelyeken működnek. Az óvodás gyermekektől főiskolás korú tanulókig minden korosztály hozzáfér a művészeti oktatáshoz. Az általános iskoláskorúak mintegy 40%-os arányban vesznek részt valamilyen művészeti oktatásban.

Soproni Múzeum-Kapuvári Kiállítóhelye

A Rábaközi Múzeum 1962-ben lett a Győr-Sopron megyei múzeumi szervezet tagja. Tájmuzeum, gyűjtőterülete a volt Kapuvári járás, gyűjtőköre régészet, történet, néprajz, képzőművészet. A "Rábaközi" elnevezés Rábaköz-központra utal, holott Kapuvár a Hanság déli részének központja. A Rábaközi Múzeum törzsgyűjteménye 1960-ban Dr. Faragó Sándor gyűjteménye volt. A néprajzi, történeti, régészeti tárgyakból álló gyűjtemény először a helyi Ipartestület épületében került bemutatásra. Már Helytörténeti Gyűjteményként az 1960-ra felújított Esterházy kastély épületében kapott helyet. Napjainkban a Soproni Múzeum kiállítóhelyeként működik, megyei fenntartásban. A Pátzay Pál szobrászművész alkotásaiból készült tárlat korábban a Soproni Múzeum raktárában kapott helyet, napjainkban azonban méltó helyre került a Hanyistók Kerékpároscentrumban történő kiállítással. Sajnos ez utóbbi kiállítás marketingje még nem megfelelő, méltatlan a nagy alkotóhoz. A Soproni Múzeum állandó kiállítását a Burgenlandi Turisztikai Szövetséggel történt megállapodás tükrében jó néhány németajkú turista látogatja. Azonban a muzeális tárgyak pályázati felújításán kívül egyéb múzeumpedagógiai munkáról és egyéb rendezvényről nem tudunk. Jobban be kellene kapcsolódnia az intézménynek a város kulturális életébe.

Hanság Élővilága Kiállítás, Öntésmajor

A Hanság Élővilága Kiállítás a Fertő-Hanság Nemzeti Park állandó kiállítása, melyet a Kapuvártól északra, Öntésmajorban, az egykori major gazdatiszti lakásában helyeztek el. Az

első terem táblasora térben helyezi el a Hanságot és tájékoztat a vidék morfológiai kialakulásáról. A következő teremben a képek és a kitömött állatok élethűen megkomponált diaporában mutatják be a Hanság élővilágát. A hansági madárvilág ritka fajai (túzok, haris, réti sas, fehér gólya, bölömbika, vörös gém) mellett megtekinthetők a természetjáró által is látható, a tájvédelmi körzetben észlelhető fajták is (szalakóta, fekete harkály, sárga billegető). A harmadik terem arról tájékoztat, hogy miképpen illeszkedett be az ember a Hanság világába, milyen eszközöket használt a nádaratás során, mit készített nádból, mit adott nekik a Hany. A 20. század elején az iparosodó gazdaságnak is adott energiaforrást, tőzeget. 1980-ban vásárlás útján került a Rábaközi Múzeum tulajdonába egy olyan preparált madárgyűjtemény, amely a Hanság szinte teljes madárvilágát képviseli. A ritka és általánosan elterjedt madarak preparátumait 1985-ben az Esterházy Pál madárvártán, a Fertő-Hanság Nemzeti Park kutatóhelyén állították ki, így lehetőség nyílt a gyűjtemény tudományos, oktatási és nevelési célú hasznosítására. Egy-két éve az épület állagának megromlása miatt a tárlat megtekintése szünetel. Reményt ad az újbóli megnyitásra a Fertő-Hanság Nemzeti Park által elnyert ROP turisztikai pályázat megvalósítása.

Az egyházak kulturális szerepe

A kistérségben több keresztény vallásfelekezet (katolikus, evangélikus, református) is képviselteti magát. Az egyházak a vallásos hagyomány tovább adásán a kívül minden korban a kultúra közvetítői voltak és így van ez napjainkban is. A templomok a liturgikus cselekményeken kívül, alkalmasak komoly zenei hangversenyek, orgonakoncertek bemutatására. A térségben jó példa a minden év januárjában megtartott ökumenikus hét, amikor a különböző vallások képviselői és gyakorlói egymás templomait látogatják. A kistérség több településén (Beled, Vásárosfalu, Edve, Rábakecöl, Vica, Vadosfa, Mihályi, Kisfalud) hétvégi találkozásokkal ez szinte egy hónapig tartó folyamat. A kapuvári, gartai, házhelyi, templom évente többször ad helyet komolyzenei eseményeknek. Mihályiban a Szent Cecília napi komoly zenei hangverseny kiemelkedő jelentőségű. A plébániákon, lelkészi hivatalokban évente kulturális előadások is folynak (Beledi szeretetvendég estek, kapuvári plébániai előadások stb.). Vallási turizmus szempontjából kiemelkedő szereppel bír az osli kegytemplom búcsúja. Hasonló szerep vár a ciráki „IV. Károly emlékkápolna” köré épülő kultuszra is.

13. Kultúra és turizmus

A kulturális turizmus évtizedek óta fontos szerepet játszik a térségek életében. Ennek elősegítésére és a hagyományos turizmus erősítésére törekedve indította el a Rábaközi Vidékfejlesztési Egyesület a csornai és a kapuvári kistérségben a turizmusfejlesztési fejezetét, a helyi vidékfejlesztési stratégia keretében. Mindenképpen célszerű az együttműködés a két kistérség között hisz a turizmus nem mindig földrajzi határokhoz kötött.

Kapuvár egészségturizmusra épített jövőképe is igényli a kulturális turizmus meglétét, hiszen a gyógyulni vágyóknak, és ezen felül a turistáknak is hasznos programokat kell biztosítani, hogy huzamosabb ideig itt maradjanak a térségben. Ez csak összehangolt munkával, egyeztetésekkel érhető el a térség települései között. A már meglévő adottságok mellett célszerű egy közös jövőképet megálmodni, olyat, ami megvalósítható, reális és teljesíthető.

Mindenképpen kellene egy állandó iroda vagy egy időszakos Tourinform iroda (akár több szervezet összefogásával és fenntartásával), amely a térségi turisztikai és helytörténeti kiadványokat, képeslapokat, programfüzeteket bemutatja, elérhetővé teszi. Ez üzleti alapon is

működhetne. Ahhoz azonban, hogy a kulturális rendezvények turisztikai jelentőségét meg tudjuk őrizni, tovább kell folytatni és fokozni az idegenforgalom infrastruktúrájának építését. Egy-egy kulturális esemény ugyanis nem elégséges ahhoz, hogy a turistákat, látogatókat több napon át is itt tudja tartani. A Flóra Gyógyfürdő Kft. fejlesztése, még ha kis mértékben is, de megnövelte az ide látogató turisták számát. A megnyíló új kemping számos új szálláshelyet biztosít, de el kell indítani befektetői beruházással szállodák építését is.

Formális célok:

1. Növelni kell a térségben a szálláshelyek számát, javítani kell azok színvonalát.
2. Javítani kell a vendéglátás színvonalát.
3. Meglévő értékeinket folyamatosan karban kell tartani, javítani szükséges a műemléképületek, és egyéb középületeink, - köztük a közművelődési és kulturális intézmények -, köztéri alkotásaink állagát, állapotát.
4. Népszerűsíteni kell a falusi- és kerékpárturizmust, kerékpárutak építésével
5. Népszerűsíteni kell a kulturális-, az egészség-, a vallás- és a lovas-turizmust.

14. Szellemi kulturális örökség: népszokások, népi hagyományok és amatőr művészek

A Rábaköz népviseletére rányomta a bélyegét a terület vallási sokszínűsége és az emberek ebből adódó vallási szabadidős szokásainak különbözősége. A többféle hatás sok területen a kiegyenlítődés felé tartott, talán ezért nem maradt meg az ősi népviselet, melyet Kapuvár, Csorna és Szany megtartott. Napjainkra a népszokásoknak csak egy kis egy része maradt fenn, más részüket újjáélesztették és sajnós vannak, melyek elvesztek az idő homályában. Ezért van nagy szerepe a hagyományörző csoportoknak, akik feltárják és továbbviszik ezeket a népi ünnepi játékokat, szokásokat. A lelkes ifjúságnak köszönhetően nem halt ki a lucázás, húsvéti locsolás és sok egyéb hagyomány. Vásárosfaluban újraéledt a *bilicke* nevű játék, melyből húsvétkor versenyt is rendeznek. Több térségbeli településen él a betlehemezés hagyománya, melynek mondókái településről településre változnak. Szokás volt, hogy a gyerekek szenteste napján elindultak, és a házaknál dalokkal köszöntötték az ott lakókat, amiért apró ajándékokat kaptak. A farsang ünnepe bajor földről érkezett a területre, melyhez sok mókás játék, szokás kapcsolódott, valamint a farsangi fánk sütése. Napjainkban is megtartják az ünnepet, legtöbb helyen bált rendeznek. Szent Balázs napjához kapcsolódott a balázsolás hagyománya. A húsvét hagyományos játéka a *tojásba dobás*. A fiúk húznak egy vonalat, ahova letesznek egyet a locsolásért kapott tojásokból. Ezt egy bizonyos távolságból pénzérmével kell eltalálni. Akinek a pénze bennmarad, azé az összes ott heverő érme, a tojás pedig a tyúkoké. A nyári napfordulót már a természethez szorosan kötődő primitív népek is megünnepelték. A kereszténységnek nem sikerült az ősi rítust kiszorítania, mert azok külsőleg átalakulva egyházi ünnepekhez kapcsolódtak. Régebben június 24.-én sokfelé meggyújtották Szent Iván tűzét. Átugrásának egészségőrző, rontástól védő hatást és párkerítő varázserőt is tulajdonítottak. Ez a hagyomány is újjáéledt és néhány településen már több éve ünneplik a fiatalok Szent Iván éjszakáját tábortűzgyújtással, tűzugrással. Szinte minden településnek megvan a maga kulturális, vallási jellegű rendezvénye. Ezek közül néhány térségi szintre emelkedett: Kapuvári Napok, Vásárosfalui Nyárbúcsúztató Fesztivál (Vásárosfalu), Sajt Ünnep (Vitnyéd), Gyümölcsfesztivál (Mihályi, Kisfalud).

A kistérségben megtalálhatók olyan művészek, alkotók, akik sokszor kedvtelésből a művészet iránti szeretetből végzik tevékenységüket. Főleg a városokban működő klubok, szakkörök az említett alkotások alkotóműhelyei. Kiemelkedik a kapuvári csuhéfonó szakkör, foltvarró klub,

valamint a beledi kézimunka szakkör és Szivárvány Foltvarró Klub munkája. Kapuvárt még a festőművészek nagy száma jellemzi. Ezen kívül a kistérségben megtalálhatók babakiállítók, fafaragók, tojásfestők, szobrászok, költők, fazekasok. A világhírű hőveji csipke kézimunkákat még készítik a településen. Fontos lenne ezt a hagyományt is továbbörökíteni. A kistérségi vándorkiállítás bemutatja ezt az örökséget, amely határon túlra, több expó-ra is eljut.

15. Együttműködés, kapcsolatok

Egyik legfontosabb lehetőség az intézmények és a civil szervezetek együttműködése, mely már eddig is szép eredményekkel járt. A „Civilek” részvétele nagyban segítheti a helyi társadalom összetartásának erősítését. A kistérségben a közel nyolcvan civil szervezet, egyesület, klub, csoport közel fele, valamilyen módon kapcsolódik a kultúrához, a művelődéshez. E szervezetek sokféle köz- és közhasznú feladatot látnak el, gyakran érdekvédelemmel is párosul tevékenységük:

- biztosítják tagjaik és az állampolgárok közéletbe való bekapcsolódását;
- keretül szolgálnak különböző érdeklődésű csoportok szerveződéséhez, ugyanakkor közösségi programok elindítói;
- erősítik a partnerséget, a társadalmi kohéziót;
- hozzájárulnak a hátrányos helyzetű rétegek társadalmi integrációjához;
- jelentős a szerepük a nemzeti érzés, a hazaszeretet kialakításában, megtartásában, a kulturális örökség megóvásában, ápolásában, stb.

A civil szféra problémái között meg kell említeni az intézményesülés, a stabil működés feltételeinek hiányát, a források esetlegességét, gyakran az önfenntartó képesség, a nyilvánosság elérésének hiányát, a média érdektelenségét. Feladatunk tehát e hiányosságok fokozatos felszámolása, a kiszámítható tervezés és a tevékenység média általi minél szélesebb körű bemutatása. Törekedni kell a civil szervezetek bevonásával történő programok szervezésére, közös szakmai anyagok készítésére.

Az együttműködés egyéb területei:

Ki kell építeni a mindennapos munkakapcsolatot az óvodákkal, általános- és középiskolákkal, a helyi egyházakkal, a helyi gazdálkodó egységekkel, vállalkozókkal. Folyamatosan együtt kell működni az idegenforgalmi szervezetekkel. Keresni kell a kapcsolatot a kistérség művelődési intézményeivel, törekedni kell munkájuk megismerésére, segítésére, lehetőség esetén közös pályázatok készítésére és benyújtására.

Egyre nagyobb a jelentősége a térség nemzetközi illetve testvérvárosi kapcsolatainak. Ezek által egyre többen ismerik meg térségünket, de egyre több helyi embernek válik lehetővé más országok, városok megismerése. A nemzetközi kapcsolatok lehetővé teszik, hogy amatőr és civil művészeti csoportjaink ellátogassanak egymás településeire, megismerve egymás kultúráját, hagyományát. Hasznos lenne, ha minden település törekedne legalább egy nemzetközi kapcsolat megvalósítására. A jelenleg meglévő nemzetközi kapcsolatokat:

A települések nemzetközi kapcsolatai:

Kapuvár:

Andau (Ausztria), Mattersburg (Ausztria), Bihar (Románia), Debica (Lengyelország), Villaines la Juhel (Franciaország), Obzor (Bulgária), Svisthov (Bulgária), Oberpullendorf (Ausztria), Nagykároly (Románia), Gols (Ausztria), Bad Liebenzell (Németország), Wallern (Ausztria), Diószeg (Szlovákia), Nagymegyér (Szlovákia), Nádszeg (Szlovákia), Morava (Szlovákia),

Kapuvár Térségi Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat és Molnár Józsiás Általános Iskola, Kézdivásárhely (Románia)

Berg Gusztáv Szakiskola és Építőipari Szakmunkásképző Intézet, Dunaszerdahely (Szlovákia)

Beled: Ákosfalva (Románia), Imely (Szlovákia), Wiesburg (Ausztria),

Kisfalud: Dunakisfalud (Szlovákia) Cserefalva (Románia)

Mihályi: Harasztkerék (Románia)

Dénesfa: Harasztkerék (Románia)

Osi: Andau (Ausztria), Dunamocs (Szlovákia)

Rábakecöl: Csíkfalva (Románia)

Vásárosfalu: Székelyvaja (Románia)

16. Jövőkép

1. Lehetővé kell tenni, hogy valamennyi kistérségi önkormányzati intézmény, (közművelődési, közgyűjtemény, közoktatási) a helyi média és az internet igénybevételeivel a kultúra értékeihez való hozzájutás minél szélesebb körben biztosított legyen, s az ehhez szükséges tájékoztatás (információáramlás) figyelemfelhívó, nyitott és hozzáférhető legyen minden társadalmi csoport számára.
2. El kell érni, hogy az esélyteremtésben az oktatási intézmények helyi programjai, és a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló törekvések, valamint a közművelődési intézmények összehangolt munkája nyomán minél korábbi életkorban kialakuljon a kultúra iránti fogékonyság.
3. Fokozott figyelmet kell fordítani a hazai és Európai Unió pályázatok hatékonyabb kiaknázására, az ehhez szükséges kistérségi, regionális együttműködés lehetőségeire.
4. Erősíteni kell Kapuvár és Beled városok turisztikai, kulturális központi szerepét a mikrotérségekben. Meg kell tartani és lehetőség szerint bővíteni a színházi, zenei, irodalmi és táncművészeti életének sokszínűségét.
5. Növelni kell a térség hazai és nemzetközi tekintélyét úgy, hogy a térség, a megye és hazánk egyik kulturális központjává váljék.
6. Több figyelmet kell fordítani a kultúra menedzselésére, a szervezőmunka hatékonyságára, a reklámra, a szponzori támogatások és mecenatúra lehetőségek kihasználására, a civil szféra és a magántőke bevonására.
7. Folytatni kell, és magasabb szintre kell emelni a közművelődés és a civil szervezetek kapcsolatát, fontos szövetségeseknek kell tekinteni a családokat, az egyházakat.

8. Tervszerűbbé és átgondoltabbá kell tenni a helyi kulturális örökség megmentését, védelmét, megújítását.
9. El kell érni, hogy a „Kapuvári Napok, Rábaközi Gazdanapok, Beledi Pünkösdi Fesztivál, Vitnyéd-Csermajori Sajtifestivál, Vé-Feszt, valamint a falunapok nyerjenek új tartalmat, segítsék a /falusi/ turizmus, az idegenforgalom erősítését, kiegészülve az e tartalmakhoz illő kulturális, szórakoztató rendezvényekkel.
10. Tudatosan kell törekedni a kistérségről kialakult kép javítására, a következetes, hatékony és színvonalas marketing munkára, az imázs építésre.

17. A megvalósítás feltételei

1. A közművelődési feladatokat, programokat szervező intézmények, szervezetek terveinek összehangolása, az információk mindenki számára történő eljuttatása, a Többcélú Társulás honlapján történő megjelentetése;
2. Elsősorban a kistérség kulturális intézményei, de az egyéb, alapfeladataik mellett közművelődési programok szervezésével foglalkozó intézmények, szervezetek is, munkájuk tervezésénél fokozottan vegyék figyelembe, hogy a kistérség nemcsak az itt élők lakhelye, hanem jelentős a beutazó, bejáró, de kulturális igénnyel fellépő ún. „kulturális turista” is ide látogat. Az őket megcélzó szolgáltatások, programok tekintetében célszerű figyelembe venni a rekreációs célokat is.
3. Továbbra is támogatni és finomítani szükséges a programfinanszírozáson alapuló szervezői tevékenységet, a térség kulturális életét meghatározó, magas művészi színvonalon működő csoportok támogatását, a különböző közéleti, kulturális tevékenységet folytató civil szervezetek, csoportok működésének biztosítását.
4. A művészeti csoportok szereplési terveiben indokolt a testvérvárosokkal történő kulturális kapcsolatok további tervezése, kiszélesítése és a kapcsolatok elmélyítése.

18. SWOT-elemzés

A stratégiai-tervezés egyik kiindulópontja a kistérség kulturális értékeinek és a hiányosságoknak, adósságoknak számbavétele volt. Azokat a pontokat emeli ki, ahol a következő években a leginkább igény és esély lesz minőségi váltásra és strukturális átrendeződésre. A kulturális stratégia fő fejlesztési céljait a SWOT-analízis **erősségek** közé sorolt értékei jelölik ki. Számba veszi a humán értékeket, a tárgyi és épített környezetet, valamint a kiemelkedően értékes és sokszínű természeti adottságokat. Erre a hármast alappillére támaszkodva a **lehetőségek és a hozzárendelhető források** segítségével valósulhatnak meg a főbb fejlesztési irányok és feladatok.

Minden település kiemelten kezeli a fiatalok letelepedésének támogatását, a kistérség földrajzi elhelyezkedését és az ebben rejlő kiaknázatlan turisztikai lehetőségeket. A nemzedékek közötti kommunikációt és a helyi büszkeségérzetet is szolgálják a kulturált társas együttlétek, az ünnepek kultúrájának ápolása, a falunapok, fesztiválok, közös sportprogramok, gasztronómiai fesztiválok.

A közművelődés rendszeréhez kapcsolódó erősségeket, gyengeségeket, valamint a külső környezetből adódó lehetőségeket és veszélyeket a SWOT-elemzés foglalja össze. A kistérségi közművelődési vizsgálata alapján a legjellemzőbb adottságok kategóriáinak szemléletes elhelyezését adja.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
1. Hanság természeti táj, építészeti, tárgyi emlékek. 2. Meglévő kulturális intézmények, létesítmények (művelődési házak, faluházak, könyvtárak). 3. Hagyományőrző kulturális programok sokasága. Falunapok. 4. Meglévő együttműködések új kezdeményezések. 5. Amatőr bázis. Népi mesterségek tovább vitele. 6. Mozgókönyvtárak. 7. A közösségi tevékenységekben megnyilvánuló kreativitás. 8. Kistérségi közkinccs kerekasztal. 9. Termálturizmus	1. Információ hiány, programegyeztetés hiánya. 2. Ifjúsági összefogás hiánya. 3. Nincs a kistérségnek arculata. 4. Települési érdekek előtérbe helyezése, az együttműködéssel szemben. Nincs kistérségi gondolkodás, települési van. 5. A kistérségre vonatkozó információk, nem mindig jutnak el a települések lakosságához. 6. Előregedés. 7. Létbizonytalanság. 8. „Húzó” emberek hiánya. 9. Szórakozási lehetőségek kis száma, vagy akár hiánya. 10. Kultúra fogyasztást befolyásoló negatív hatások.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
1. Túraútvonalak kialakítása infrastruktúrájuk kiépítése, a települések érintésével. 2. Kiállítások összeállítása és vándoroltatása. 3. Kistérségi kulturális napok a közös értékekre alapozva 4. Kistérségi kulturális portál elektronikus hírlevél indítása, fejlesztése. Közös programfüzet megjelentetése. 5. Jól működő kulturális kerekasztal. 6. Kistérségi arculat létrehozása. 7. Települések kiemelkedő értékeire épített rendezvénysorozat létrehozása. 8. Szakmai segítségnyújtás képzések.	1. A települések vezetői nem használják ki a felkínált lehetőségeket. 2. Ellentétek a pénzügyi keretek elosztása, felhasználása miatt. 3. Rivalizálás a települések között 4. Előregedés elvándorlás. 5. Közömbösség

9. Alkotó művészeti közösségek támogatása.	
10. Kistérségi kohézió	

Javasolt programok

1.1.	Könyvtári szolgáltatások fejlesztése (mozgókönyvtárak további fenntartása)
1.2.	Falujáró programok szervezése
1.2.1.	Vándorkiállítások szervezése
1.2.2.	Térségi kirándulások szervezése
1.2.3.	Civil csoportok közös rendezvényei, találkozói (pl. Kórusok templomi találkozója) szervezése
1.3.	Alkotótáborok szervezése változó helyszínekkel
1.5.	Kistérségi rendezvények összehangolása (évszakonként aktualizált programfüzet)
1.5.	Játszóterek, emlék-és szabadidőparkok, bemutatóhelyek fejlesztése
2.1.	Tanösvények kialakítása, meglévők fejlesztése
2.2.	Ökotúrák (gyalogos, kerékpár, nordic walking, lovas, horgászvizek....) szervezése
2.3.	Horgászat, vadászat szervezése
2.4.	Kulturális emlékhelyek (irodalmi, zenei, népművészeti, egyháztörténeti, ipartörténeti emlékek, emléktáblák) kialakítása, védelme
2.5.	A felsorolt értékek tematizált kiadványokban való megjelentetése
3.1.	Történelmi témájú rendezvények fejlesztése, újak indítása
3.2.	Hagyományőrző népszokások, jeles napok szervezése
3.3.	A falunapok kulturális programja elsősorban a helyi és kistérségi értékekre épüljön
4. 1.	Épített örökség kulturális célzatú hasznosítása: templomok, kastélyok, múzeumok, könyvtárak faluházak, tájházak, közösségi házak, műemléképületek, vár, várromok
5. 1.	Gasztronómiai rendezvények
6. 1.	A helyi művelődési házban nagyobb szerepet kapjanak a komolyzenei előadások, hangversenyek
7.1.	Múzeum helytörténeti kiállításainak állandósulása
8.1.	Mozi napi szintű kihasználtsága kistérségi rendezvényekkel tarkítva

I. Általános cél

I.1. A város és a kistérség szociális biztonságának, társadalmi tőkájének és innovációs képességének megalapozása, a kulturális tőke gyarapítása révén.

II. Horizontális célok

II.1. A társadalmi részvétel erősítése

II.2. Egy élénk kulturális piac feltételeinek megteremtése

II.3. A kulturális és a turisztikai célú együttműködések hatékonyságának javítása

III. Stratégiai célok

III.1. A kultúraközvetítés

III.2. Hatékonyságának javítása, a helyi identitás erősítése

III.3. Az érték alapú turizmus feltételeinek kialakítása

IV. Prioritások

IV.1. Humán erőforrás-fejlesztés

IV.2. A kulturális allokáció támogatása

IV.3. A kulturális infrastruktúra fejlesztése

IV.4. Kapcsolódás az EKFprojekthez

IV.5. Kapuvár-Beledi kistérség bekapcsolása a Nyugat-Dunántúli régió turisztikai desztinációba.

IV.6. Az idegenforgalmi infrastruktúra fejlesztése

Összegzés

Szükségszerű és elengedhetetlen feladat a továbbiakban annak megoldása, hogy a települések érdekein ne essék csorba. Szerves eszközként kezeljék a kultúra helyzetét, és túllépjenek a prioritásokból adódó nehézségeken. Az egységes arculat kidolgozása, jó kommunikációval, a Közkincs Kerekasztalok hatékonyabbá tételével lehetséges. A közös jövőkép kidolgozása szintén kistérségi összefogással valósulhat meg. A különböző programok a lakosság számára való elérhetősége egy átfogó, egységes kiadvány (rendezvénynaplár) szerkesztésével történne, melynek előkészületére, 2011-03-24-én megrendezésre került Közkincs Kerekasztalon tettünk javaslatot. A kultúrával foglalkozó szakemberek felkészültsége magas szinten áll. Ha jó pedagógiai érzékkel fogják össze és ösztönzik a településükön tevékenykedő alkotókat, a későbbiekben kitermelődhetnek olyan húzó emberek, akikkel együttműködve jelentős eredményeket érhetnek el. A közömbösség mérséklésében, majd megszüntetésében nem a minden évben unalomig ismételt programokkal rukkolunk elő, hanem változatos, minden korosztály érdeklődésére számot tartó műsorokkal.

Országosan a XXI. századra jellemzővé vált, hogy folytatódik a kulturális színterek eltolódása az intézmények felől az otthonok falai közé (televízió, CD, videó, internet) és az utcákra

(fesztiválok). Ez a műfajokat is befolyásolja, terjed a „cross-over” (keresztezési pont), a műfajok közötti merev határok elmosódnak. Annál komolyabb szükség van ugyanakkor a helyi kulturális alapintézmények védelmére, illetve vonzóbbá tételére.

A meglévő értékeinkre és lehetőségeinkre építve elháríthatóak a veszélyek jelentős része. A belföldi turizmus erősödése lehetőséget ad a kistérségnek arra, hogy kihasználja az egész éves kínálati skálát, a páratlanul szép és tiszta természeti környezetet. Ehhez ugyanakkor az is szükséges, hogy a gyengeségként jelzett szűk vendéglátóipari kínálat is fejlesztésre kerüljön. A vendégek helyben tartásához – amit a szálláshelyek számának magas száma és minősége lehetővé tesz – ugyanakkor az is kell, hogy ellensúlyozva Győr, Sopron elszívó erejét erős legyen a kulturális programkínálat. Ehhez szükséges a települések együttműködése, a kínálat, a programok összefűzése, egységes marketing. Továbbá természetesen a megfelelő humán erőforrással is infrastruktúrával felszerelt intézményi háttér.

A közművelődési stratégia célja, hogy végrehajtásával a Kapuvár-Beledi kistérség települései és lakosai ismerjék meg és közösen őrizzék hagyományaikat, kulturális értékeiket, fejlesszék ilyen irányú ismereteiket és tevékenységeiket. Ezáltal fokozódó identitástudattal bíró, erős, összetartó közösségek jönnek létre és megvalósul az együttesen megjelenő, koordinált, tematizált, egységes arculatú kistérségi kulturális programkínálat.

Kapuvár, és a kistérség jelenét ma még az örökölt hátrányok és adottságok határozzák meg, s ezek látszólag kényszerpályán tartják a településeket, de a fejlesztésre szánt központi forrásokat jól felhasználva új irányt vehet a kistérség kulturális élete. Ahhoz, hogy a fejlődés ne csak beruházásokat és infrastrukturális bővülést jelentsen, hanem mély, maradandó, pozitív változások induljanak meg a helyi társadalomban, hosszú távú átgondolt célrendszerre, elérhető erőforrásokra és eszközökre van szükség.

Az Európai Unió támogatási politikája prioritásként kezeli a kultúrát, mint a szerves, fenntartható fejlődés egyik alapkövét. Ebben a folyamatban a közkultúra intézményeinek, szolgáltatásainak fejlesztésével, a településeken meglévő kulturális értékek megőrzésével, hasznosításával, fejlesztésével, a kulturális szolgáltatások kiszélesítésével komoly eredmények érhetők el a helyi közösségek összetartásában, megtartó erejük növelésében, az identitástudat formálásában. A kultúra továbbá vitathatatlan szerepet játszik a munkahelyteremtés és váltás elősegítésében, a szocializációs folyamatok hatékonyabbá tételében, a demokratikus viszonyok és az átláthatóság megteremtésében is.

A meglévő infrastrukturális és humánbázis segítségével erősíteni kell az intézményrendszert, amely dinamizálja és segíti a lakossági kezdeményezéseket.

Elsősorban egy olyan humánerőforrás fejlesztő központ kialakítására van szükség, amely képes a szakképzéstől a kulcskompetenciák fejlesztésén keresztül egészen a közösségi tevékenységek bővítéséhez nélkülözhetetlen informális tanulási színterek kialakításáig mindenféle oktatási, képzési és szociokulturális szolgáltatást professzionális módon biztosítani.

Fontos továbbá, hogy mindezek a szolgáltatások ne elkülönülten legyenek jelen, hanem egymásra épülve segítsék a kistérségben élő polgárokat közösségi és egyéni céljaik megfogalmazásában és elérésében.

Kapuvár- Beled kistérség történelmi és kulturális örökségére valamint kortárs művészeti teljesítményére joggal lehet büszke minden helyi lakos, hiszen ezek fontos részei a magyar és

az európai kultúrának, ezért méltán tartanak közérdeklődésre számot. Megbecsülésükkel, bemutatásukkal jelzi a város, hogy tudatosan viszonyul múltjához, és van mire építenie jelenét.

A múlt értékeinek megóvása nemcsak pusztán öncél és kötelesség, hanem jövőbe mutató feladat is, hiszen a következő generáció lehetőségeit, terveit nagyban meghatározza, milyen állapotban veszi át örökségét. A térségbe látogató vendégek ezek alapján mondanak véleményt a helyi társadalom képességeiről.

Az örökségi helyszínek hasznosítása szorosan kapcsolódik a kulturális turizmushoz, fejlesztése hozzájárulhat meglévő munkahelyek megtartásához, illetve újak létrehozásához.

Így Kapuvár-Beledi kistérség értékeinek turisztikai hasznosítása segíti a kulturális intézményrendszer fenntartását, hozzájárul a turisztikai kínálat bővüléséhez, ezáltal a vendégforgalom és a bevétel növekedéséhez, a vállalkozók és intézmények valamint a munkavállalók körében.

Reményeink szerint Kapuvár és Beled sokszínű, pezsgő kulturális életű kisvárossá fejlődik, ahol a nyitott, öntudatos helyi társadalom magas színvonalú kulturális igényekkel bír, és az ezeket kiszolgálni képes kulturális infrastruktúra rendelkezésre áll. Erős a helyi identitás, a helyi társadalom aktivitása hozzájárul a város népességmegtartó erejének és turistavonzó képességének növekedéséhez.

19. Záró rendelkezések

Jelen stratégiát a Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása két évente felülvizsgálja.

Kapuvár, 2011. április 19.

Hámori György
Társulási tanács elnöke

Záradék

A Kapuvár-Beledi Kistérség Többcélú Társulása a Közművelődési Stratégiát a .../2011. (IV.27.) határozatával jóváhagyta.